

Analyse af erhvervsuddannelseselever uden uddannelsesaftale

INDUSTRIENS FÆLLESUDVALG
RAPPORT
MAJ 2023

Analyse af erhvervsuddannelseselever uden uddannelsesaftale

Projektnavn **Analyse af erhvervsuddannelseselever uden uddannelsesaftale**
Modtager **Industriens Fællesudvalg**
Dato **Maj 2023**
Udarbejdet af **Rambøll Management Consulting**

Indhold

1.	Sammenfatning	2
2.	Indledning	4
2.1	Baggrund og formål	4
2.2	Metode og datagrundlag	5
2.3	Læsevejledning	6
3.	Beskrivelse af målgrupperne	7
3.1	Hvem er målgrupperne	8
3.2	Størrelse på målgrupperne og sandsynlighed for at opnå en læreplads	11
3.3	Elevernes vej fra GF2 til en læreplads	12
3.4	Forløb i målgrupperne	14
4.	Barrierer og løftestænger på vejen mod en læreplads	19
4.1	Erhvervsskolernes eksisterende praksis	19
4.2	Barrierer og løftestænger på elevernes vej mod en uddannelsesaftale	20
Bilag A – Supplerende analyser		29

1. Sammenfatning

Rambøll Management Consulting har på vegne af Industriens Fællesudvalg gennemført en analyse af erhvervsuddannelseselever uden uddannelsesaftale på de uddannelser, som Dansk Industri (DI) og 3F Industri fælles dækker. Formålet med analysen er at undersøge, hvad der kendetegner elever, der har udfordringer med at finde en læreplads. Industriens Fællesudvalg har identificeret tre målgrupper, som de vurderer, er i risiko for ikke at gennemføre deres uddannelse, fordi de ikke har fundet en læreplads: 1) elever på den sidste del af grundforløb 2 (GF2), 2) elever i 'søgekøen' samt 3) elever i skoleoplæring.

Undersøgelsen består af en kvantitativ afdækning af elevernes baggrundskarakteristika og vej gennem uddannelsen baseret på registerdata fra Styrelsen for It og Læring samt en kvalitativ afdækning af barrierer og muligheder på elevernes vej mod en uddannelsesaftale baseret på interviews med elever uden uddannelsesaftale og ansatte på erhvervsskolerne. Undersøgelsen er gennemført i løbet af efteråret 2022 og frem til foråret 2023.

I det følgende præsenteres undersøgelsens hovedpointer.

- Undersøgelsen viser, at tre ud af fire elever, der påbegynder GF2 på en uddannelse inden for Industriens Fællesudvalgs område, indgår en uddannelsesaftale med en læreplads og udlæres i en virksomhed i løbet af deres uddannelse. Dette svarer til 593 ud af de 812 elever, der årligt samlet starter på GF2 på uddannelserne. Næsten halvdelen af alle elever, der starter på GF2, har underskrevet en uddannelsesaftale med en læreplads, allerede inden de starter på GF2, mens en ud af fire elever indgår en uddannelsesaftale efter, de er startet på GF2.
- En ud af fire elever indgår ikke en uddannelsesaftale med en virksomhed inden for et år efter, de har afsluttet GF2. Dette svarer til 222 elever årligt. Lidt mere end hver tiende elev, der optages på uddannelserne, frafalder i løbet af GF2. Dette svarer til 93 elever årligt. Størstedelen af disse frafalder i løbet af de første 18 uger på GF2, mens en mindre andel frafalder, når de befinder sig sidst på GF2. Lidt færre end hver tiende elev gennemfører GF2, men påbegynder hverken skolepraktik eller ordinær praktik indenfor et år. Endeligt indgår lidt færre end hver tiende elev fortsat i skolepraktik et år efter, de har afsluttet GF2.
- Mere end hver tredje elev har endnu ikke indgået en uddannelsesaftale med en læreplads fire uger inden, de afslutter GF2, mens hver niende elev indgår i søgekøen efter GF2. Mere end hver syvende elev ender i skoleoplæring i løbet af deres uddannelsesforløb. Cirka halvdelen af eleverne i analysens tre grupper opnår en læreplads inden for et år efter, de har afsluttet GF2.
- Størstedelen af de elever, der ved påbegyndelsen af GF2 ikke har en læreplads, indgår en uddannelsesaftale relativt sent i deres uddannelsesforløb og først efter, de har afsluttet GF2. Efter eleverne har afsluttet GF2 uden en læreplads, falder sandsynligheden for at indgå en uddannelsesaftale med tiden.
- De kvalitative interviews med elever og ansatte på erhvervsskolerne viser, at eleverne oplever skolernes kommunikation med hhv. elever og virksomheder som mulige barrierer for at opnå en uddannelsesaftale med en læreplads. Ansatte på erhvervsskolerne oplever derimod, at for specifikke eller snævre ønsker til oplæringssted hos eleverne kan udgøre en væsentlig barriere for, hvorvidt eleven opnår en uddannelsesaftale med en læreplads.

- Elever og ansatte på erhvervsskolerne oplever modsat, at et godt samarbejde mellem erhvervsskolerne og virksomheder rettet mod faglige tilbud kan hjælpe eleverne godt på vej i deres søgeproces mod en læreplads. Ligeledes oplever elever og ansatte, at særlige indsatser på skolerne rettet mod elever, der oplever udfordringer, er gavnlige for, at eleverne finder en læreplads.

2. Indledning

Rambøll Management Consulting (herefter Rambøll) har på vegne af Industriens Fællesudvalg gennemført en analyse af erhvervsuddannelseselever uden uddannelsesaftale på de uddannelser, som Dansk Industri (DI) og 3F Industri fælles dækker. Formålet med analysen er at undersøge, hvad der kendetegner elever, der har udfordringer med at finde en læreplads. Undersøgelsen er gennemført i løbet af efteråret 2022 og frem til foråret 2023.

2.1 Baggrund og formål

I Danmark er det en klar politisk målsætning, at flere unge skal vælge en erhvervsuddannelse¹. Samtidig opleves der generelt en stor efterspørgsel på arbejdsmarkedet efter elever med en erhvervsuddannelse. Derfor er der et stigende behov for, at Industriens Fællesudvalg kan understøtte skolernes arbejde i at matche endnu flere elever med virksomheder, der kan tilbyde eleverne en læreplads. Herunder er der ligeledes et behov for, at Industriens Fællesudvalg kan understøtte, at uddannelsesforløbene bliver struktureret på en måde, der fungerer for både elever og virksomheder.

Industriens Fællesudvalg har identificeret tre målgrupper af elever inden for deres område, som de vurderer, er i risiko for ikke at gennemføre deres uddannelse, fordi de ikke har fundet en læreplads. Disse målgrupper er: 1) elever på den sidste del af grundforløb 2 (GF2), 2) elever i 'søgekøen'² samt 3) elever i skoleoplæring. På baggrund heraf er formålet med denne undersøgelse at afdække, hvad der kendetegner eleverne i de tre målgrupper, hvad der kan forhindre, at eleverne opnår en læreplads, samt hvilke forhold der kan løfte eleverne nærmere en læreplads. Sidst afdækker undersøgelsen, hvilke fremadrettede opmærksomhedspunkter og behov undersøgelsens resultater peger på i forhold til at øge antallet af elever, der finder en læreplads.

Samlet er formålet med undersøgelsen at besvare følgende undersøgelsesspørgsmål:

Figur 2-1: Analysetemaer samt undersøgelsesspørgsmål

 ANALYSETEMA	 UNDERSØGELSESPØRGSMÅL
<p>Beskrivelse af målgrupperne En afdækning og beskrivelse af analysens tre målgrupper – både ift. størrelse, baggrundskarakteristika og varighed i målgruppen.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Hvor mange elever findes der i de tre målgrupper, og hvor længe er de der? 2) Hvor mange af personerne i hver af de tre målgrupper overgår til en uddannelsesaftale på en IF-uddannelse inden for en relevant tidsperiode? 3) Hvad kendetegner de tre målgrupper kvantitativt på baggrundsvariable (herunder geografi)?
<p>Barrierer og muligheder ift. praktikplads En afdækning af målgruppernes 'vej videre' mod en læreplads – herunder barrierer samt elevernes muligheder for at finde en læreplads.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4) Hvad kendetegner de tre målgrupper kvalitativt på forhold, der forhindrer, at de får en praktikplads? 5) Hvilke muligheder og ressourcer har eleverne i de tre målgrupper?
<p>Fremadrettede opmærksomhedspunkter Analyse af fremadrettede opmærksomhedspunkter og behov, Industriens Fællesudvalg og skolerne skal være opmærksomme på med henblik på, at eleverne opnår læreplads.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 6) Hvilke initiativer kan iværksættes af IF eller skolerne for at understøtte, at eleverne i de tre målgrupper opnår en læreplads? 7) Er der grundlag for at vejlede eleverne i målgrupperne til at benytte adgangsgivende grundforløb (jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 3, stk. 3)?

¹ <https://www.uvm.dk/statistik/erhvervsuddannelserne/klare-maal-for-eud-reformen/klare-maal-1-soegning-til-eud>.

² Elever i søgekøen defineres som elever, der har gennemført GF2, men som endnu ikke har en læreplads eller er i skoleoplæring, og som er aktivt søgende efter en læreplads.

2.2 Metode og datagrundlag

Undersøgelsen af elever på erhvervsuddannelser uden uddannelsesaftale er gennemført ved to hovedspor: en kvantitativ afdækning af elevernes baggrundskarakteristika og vej gennem uddannelsen samt en kvalitativ afdækning af barrierer og muligheder på elevernes vej mod en uddannelsesaftale. De anvendte datakilder i de to spor præsenteres i det følgende.

Kvantitativt spor

Kortlægningen af elever i de tre målgrupper inden for Industriens Fællesudvalgsområde er baseret på registerdata fra Styrelsen for It og Læring. Data indeholder oplysninger om elevernes baggrundskarakteristika samt oplysninger om elevernes uddannelsesforløb. I datagrundlaget indgår elever, som i perioden 2017-2021³ er påbegyndt grundforløbets anden del (GF2) på en af uddannelserne inden for Industriens Fællesudvalgs område. Dette omfatter følgende otte uddannelser: elektronikoperatør, forsyningsoperatør, industrioperatør, overfladebehandler, plastmager, procesoperatør, produktions- og montageuddannelsen samt produktør.

Kvalitativt spor

Ud over kortlægningen af elever gennem registerdata som ovenfor beskrevet, baserer undersøgelsens resultater sig også på en kvalitativ dybdeundersøgelse af erfaringer og oplevelser med elevernes vej mod en uddannelsesaftale blandt elever og ansatte på erhvervsskolerne.

I den kvalitative undersøgelse er der gennemført tre fokusgruppinterviews med elever samt tre fokusgruppinterviews med ansatte fra erhvervsskolerne. Den kvalitative afdækning af undersøgelsen repræsenterer dermed udelukkende perspektiver, oplevelser og erfaringer fra elever og ansatte på skolerne⁴. Derudover er der i undersøgelsen fokuseret på at afdække perspektiver fra de to største uddannelser inden for Industriens Fællesudvalgs område. Det betyder, at der i fokusgruppinterviewene indgår elever fra uddannelserne industrioperatør og procesoperatør. Ligeledes har der været et fokus på medarbejdere med relation til disse to uddannelser i rekrutteringen af ansatte på skolerne. Da der er tale om en kvalitativ undersøgelse, skal der ligeledes ved læsning af undersøgelsens resultater tages højde for, at resultaterne afspejler udvalgte elevers og ansattes perspektiver, oplevelser og erfaringer. Det betyder, at der i undersøgelsen beskrives *nogle* af de oplevelser og behov, som de interviewede elever og ansatte oplever. Undersøgelsen kan dermed ikke generaliseres til et fuldkomment billede af de oplevelser og behov, grupperne har.

I fokusgruppinterviews med elever har op til fem elever deltaget i hvert interview. Elever har været fordelt mellem de to uddannelser, industrioperatør og procesoperatør. Ligeledes har de været fordelt mellem de tre elevmålgrupper. I interviews med eleverne fremgår det, at elever i de tre målgrupper ikke adskiller sig fra hinanden markant i forhold til deres perspektiver og erfaringer. Dette skyldes særligt, at eleverne i flere tilfælde vil have befundet sig i mere end en af målgrupperne i løbet af deres uddannelsesforløb og dermed har haft perspektiver fra mere end en af målgrupperne. Det betyder, at det i den kvalitative del af undersøgelsen ikke har været muligt at præsentere pointer fra særligt en gruppe frem for en anden. I interviews med ansatte på skolerne har mellem 2-4 medarbejdere deltaget i fokusgruppinterviews, som ligeledes er fordelt mellem de to uddannelser. Blandt de ansatte på skolerne indgår medarbejdere med roller som studievejleder, virksomhedskonsulent, vejleder og/eller ledere på skoleoplysningscenter samt lærepladskonsulent. Disse omtales samlet som ansatte på skolerne i undersøgelsen. Alle fokusgruppinterviews er gennemført via Microsoft Teams. Der er efterfølgende gennemført en struktureret kodning af alle referater.

³ Elever påbegyndt i 2022 medtages ikke i analyserne for at sikre, at alle elever har haft mindst et halvt år efter afslutning af GF2 til at opnå en læreplads.

⁴ Det betyder, at fx virksomheder ikke er blevet interviewet i forbindelse med analysen, hvorfor et virksomhedsperspektiv på barrierer og løftestænger ikke indgår som en del af indeværende undersøgelse.

Derudover er der foretaget desk research af allerede eksisterende tiltag og muligheder for eleverne med henblik på at understøtte eleverne i processen med at indgå en uddannelsesaftale. Desk researchen er udarbejdet ved en systematisk gennemgang af erhvervsskolernes hjemmesider med henblik på at finde beskrivelser af tiltag, der har til formål at understøtte, at eleverne opnår en uddannelsesaftale. Resultater fra den gennemførte desk research er dels anvendt som baggrundsviden i forbindelse med udvikling af interviewguides, dels i forbindelse med selve interviewene.

2.3 Læsevejledning

Foruden indledningen indeholder rapporten følgende kapitler:

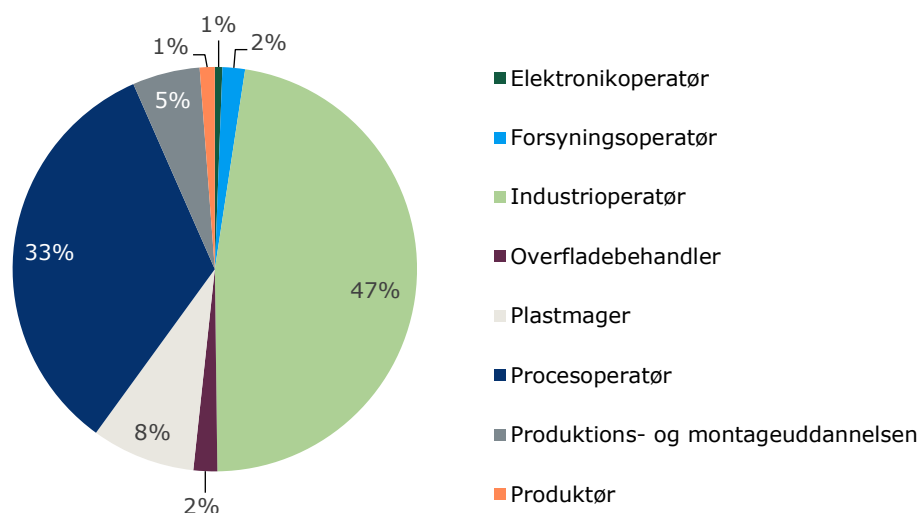
- I **Kapitel 3** indledes undersøgelsen med en beskrivelse af eleverne i de tre målgrupper. Her undersøger vi, hvor mange elever der er i hver gruppe, hvad der kendetegner dem samt hvor længe, eleverne befinder sig i grupperne.
- I **Kapitel 4** præsenteres, hvilke barrierer og løftestænger elever og skolernes ansatte identificerer i forhold til elevernes vej mod en uddannelsesaftale og læreplads.

3. Beskrivelse af målgrupperne

Undersøgelsen omfatter overordnet tre målgrupper af elever, som har udfordringer med at finde en læreplads, samt det samlede elevgrundlag som sammenligningsgrundlag. Dette afsnit omhandler, hvad der definerer disse målgrupper, og hvad der beskriver dem i forhold til demografi, størrelse og sandsynlighed for at opnå en læreplads – både overordnet og på tværs af perioden før, under og efter GF2.

I målgruppeanalyserne anvender vi data for alle elever, som i perioden 2017-2021⁵ er påbegyndt grundforløbets anden del (GF2) på en af uddannelserne inden for Industriens Fællesudvalgs område⁶. Langt størstedelen af eleverne er tilknyttet enten industri- eller procesoperatøruddannelsen, som udgør de største uddannelser inden for Industriens Fællesudvalgs område⁷ (Figur 3-1). Tilsammen påbegynder fire ud af fem af eleverne et af disse to grundforløb. Derudover udgør plastmager-elever 8 pct. og produktions- og montageelever 5 pct. af elevoptaget. De resterende fire uddannelser har til sammenligning meget begrænset elevoptag.

Figur 3-1: Fordeling af elevernes GF2-uddannelser

Note: Figuren viser fordelingen af uddannelser, som elevoptaget afspejler for perioden 2017-2021. N=4.062.
Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

Af det samlede elevoptag er tre ud af fire elever voksne elever (Figur 3-1). Voksne elever er elever, som ved opstarten på uddannelsen er 25 år eller derover, mens den sidste fjerdedel er unge elever under 25 år.⁸

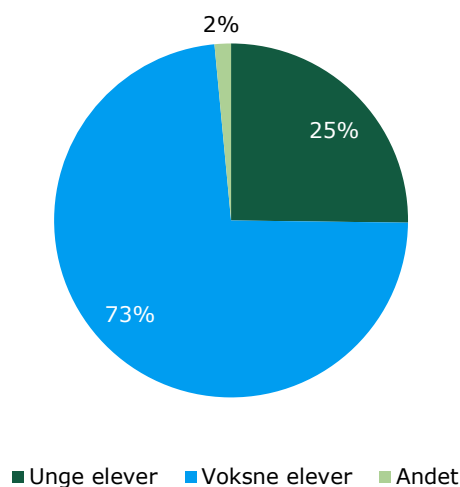
⁵ Elever påbegyndt i 2022 medtages ikke i analyserne for at sikre, at alle elever har haft mindst et halvt år efter afslutningen af GF2 til at opnå en læreplads.

⁶ Elektronikoperatør, forsyningsoperatør, industrioperatør, overfladebehandler, plastmager, procesoperatør, produktions- og montageuddannelsen samt produktør.

⁷ Særskilte analyser er foretaget for disse to uddannelser i Bilag 1, da de to grupper varierer betragteligt på en række karakteristika.

⁸ De sidste 2 pct. har ikke kunne identificeres, men vil naturligvis være indeholdt i enten gruppen af unge elever eller voksne elever.

Figur 3-2: Fordeling af elevtype

Note: Figuren viser fordelingen af elevtyper som elevoptaget afspejler for perioden 2017-2021. Unge elever omfatter EU9- og EU9+-elever. EU9-elever er under 25 år ved påbegyndelsen af uddannelsen. Voksne elever omfatter EUV2 og EUV3-elever. Disse elever er på påbegyndelsestidspunktet over 25 år og har mindre end to års relevant erhvervs erfaring. Andet beskriver elever, som ikke har kunne identificeres, men eleverne vil i realiteten være indeholdt i en af de to grupper af unge elever eller voksne elever. N=4.062.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

3.1 Hvem er målgrupperne

Afsnittets hovedpointer

- Elever i de tre målgrupper adskiller sig fra elever med tidlig uddannelsesaftale på særlig alder og etnisk herkomst.
- Elever, der er sidst på GF2 uden en læreplads, er yngre sammenlignet med elever, der tidligt opnår en læreplads.
- Elever i alle tre målgrupper er i højere grad indvandrere og efterkommere sammenlignet med elever, der tidligt opnår en læreplads.
- Elever, der ender i skoleoplæring og søgekøen, er i højere grad kvinder sammenlignet med elever, der tidligt opnår en læreplads.

I dette afsnit beskriver vi de tre udvalgte målgrupper, som danner grundlag for de efterfølgende analyser. I Boks 1 fremgår definitionen på de tre målgrupper.

Boks 1: Definition af målgrupper i undersøgelsen

Målgruppe 1 – Elever sidst på GF2 uden en læreplads: Målgruppe 1 indeholder elever, som fire uger (28 dage) inden afslutningen af GF2 ikke har underskrevet en uddannelsesaftale.

Målgruppe 2 – Elever i søgekøen: Målgruppe 2 består af elever, som gennemfører GF2 uden en underskrevet aftale om læreplads, og som herefter er tilmeldt som lærepladssøgende.

Målgruppe 3 – Elever i skoleoplæring: Målgruppe 3 består af elever, som gennemfører GF2 uden en underskrevet aftale om læreplads, og som herefter, enten direkte eller efter at have været en del af søgekøen, overgår til skoleoplæring.

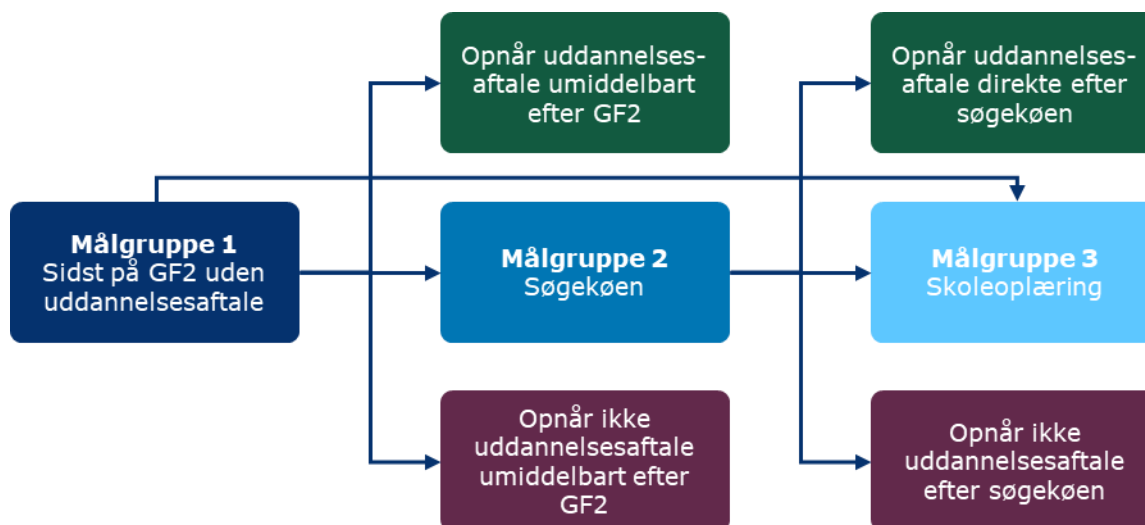
Note: Uddannelsesaftaler, som eleven ikke påbegynder, indgår ikke i analysen, og eleven vil derfor opgøres som sidst på GF2 uden læreplads. Elever, som frafalder efter 18. uge, indgår i målgruppe 1: sidst på GF2 uden en læreplads.

Den første målgruppe er elever sidst på GF2 uden en læreplads. Disse elever har fire uger inden afslutningen af GF2 endnu ikke underskrevet en uddannelsesaftale. For elever, som gennemfører GF2, er dette opgjort efter, om de fire uger inden afslutningsdatoen har en underskrevet uddannelsesaftale. For elever, som ikke gennemfører, er dette opgjort efter, om eleven frafalder efter 18 ugers uddannelsesforløb uden at have opnået en uddannelsesaftale⁹. Derved indbefatter målgruppen ikke elever, som frafalder på sidste del af et afkortet GF2.

Den anden målgruppe består af elever i søgekøen. Dette er elever, som gennemfører GF2 uden en uddannelsesaftale, og som efterfølgende bliver tilmeldt som aktiv lærepladssøgende. Eleverne kan maksimalt indgå i denne gruppe i en måned. Elever, som overgår til lærepladssøgende senere og dermed ikke umiddelbart efter afslutning af GF2, bliver ikke betragtet som en del af denne målgruppe. Elever i denne gruppe har per definition indgået i den første målgruppe inden indtræden i målgruppe 2.

Den tredje og sidste målgruppe består af elever i skoleoplæring. Dette er elever, som har gennemført GF2 uden en underskrevet uddannelsesaftale, og som derefter enten direkte overgår til skoleoplæring, eller som overgår til skoleoplæring efter at have været i søgekøen. Elever i denne gruppe har derfor per definition været en del af målgruppe 1, men kan også have været en del af målgruppe 2¹⁰. En illustration af elevers mulige forløb gennem de tre målgrupper ses af Figur 3-3.

Figur 3-3: Præsentation af de tre målgrupper

Note: Figuren præsenterer overgangen mellem grupperne.

De tre målgrupper beskrives deskriptivt på en række karakteristika i Tabel 3-1 nedenfor. Tabellen præsenterer både karakteristika for de tre målgrupper samt for de elever, som opnår en uddannelsesaftale før sidste del af GF2. Sidst fremgår karakteristika for det samlede elevoptag ligeledes. De sidste to elevgrupper er således medtaget for sammenlignelighed.

⁹ Det er ikke muligt at observere i data, hvorvidt elever har et forkortet forløb på GF2.

¹⁰ I analysen betragter vi ikke separat elever, der har mistet sin læreplads, og de elever, som mister sin læreplads, kan derfor indgå i målgrupperne.

Det fremgår tydeligt, at de tre målgrupper adskiller sig på størstedelen af karakteristika. Blandt elever i søgekøen og i skoleoplæring er andelen af kvinder større end blandt det samlede elevoptaget. Derimod er køns sammensætningen blandt elever på sidste del af GF2 uden uddannelsesaftale og i det generelle elevoptag ens. Andelen af indvandrere og efterkommere er væsentlig højere i de tre målgrupper sammenlignet med det generelle elevoptag. I de tre målgrupper har mellem 27 og 31 pct. en anden etnisk oprindelse, mens dette blot er 21 pct. i det generelle elevoptag og kun 15 pct. for elever, som opnår en uddannelsesaftale tidligt.

Geografisk adskiller grupperne sig ligeledes fra det generelle elevoptag. Alle tre målgrupper indeholder en relativt lav andel af elever fra Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Syddanmark sammenlignet med det generelle elevoptag. Modsat udgør elever med bopæl og elever med skole i Region Hovedstaden og Region Sjælland en forholdsvis stor andel af de tre målgrupper. 47 pct. af elever i søgekøen er bosat i Region Sjælland. Dette er relativt højt sammenlignet med, at Region Sjælland kun udgør 27 pct. af elevoptaget. Et lignende billede tegner sig for skoleoplæring, hvor 45 pct. af eleverne har bopæl i Region Hovedstaden, hvilket næsten er det dobbelte af elevoptaget, hvor kun 25 pct. af elevoptaget har bopæl i Region Hovedstaden.

Tabel 3-1: Målgruppernes karakteristika

INDUSTRIELEVER		Målgruppe 1 Sidst på GF2 uden læreplads (n=1.505)	Målgruppe 2 Søgekø (n=447)	Målgruppe 3 Skoleoplæring (n=624)	Tidlig læreplads (n=2.223)	Samlet elevoptag (n=4.062)
BAGGRUNDSKARAKTERISTIKA						
	Køn	Kvinde	27%	33%	34%	27%
		Mand	73%	67%	67%	73%
	Alder	Gennemsnitlig alder	32,1 år	34,2 år	35,5 år	36 år
	Oprindelse	Indvandre/efterkommer	26%	26%	29%	15%
		Dansk oprindelse	74%	74%	71%	85%
	Region for skole	Region Nordjylland	5%	5%	7%	10%
		Region Midtjylland	19%	11%	9%	32%
		Region Syddanmark	12%	9%	10%	22%
		Region Hovedstaden	31%	27%	46%	17%
		Region Sjælland	33%	49%	28%	20%
	Elev samme sted som bopæl	Ens kommune	33%	34%	37%	23%
		Ens region	81%	90%	91%	75%

Note: Tabellen viser karakteristika for de tre målgrupper (blå), elever som opnår en elevplads tidlig i forløbet (lysegrøn) og for det samlede elevoptag (mørkegrøn). Gennemsnitsalderen repræsenterer gennemsnitsalderen ved påbegyndelsen af GF2. Ens kommune viser andelen, som bor i samme kommune, hvor de går i skole, og vice versa for ens region. N=4.062
Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

Det er tydeligt, at eleverne på tværs af målgrupperne er forholdsvis forskellige på en lang række karakteristika. Det understreger dog, at ovenstående ikke kan tolkes som, at eleverne ender i målgrupperne på grund af karakteristika. Det er blot en karakteristik af de elever, der indgår i målgrupperne.

Som det fremgår af Figur 3-1, udgør uddannelserne til industrioperatør og procesoperatør 80 pct. af det samlede elevoptag. For analyse af elevkarakteristik samt overgang til læreplads blandt elever på de to uddannelser henvises til Bilag A.

3.2 Størrelse på målgrupperne og sandsynlighed for at opnå en læreplads

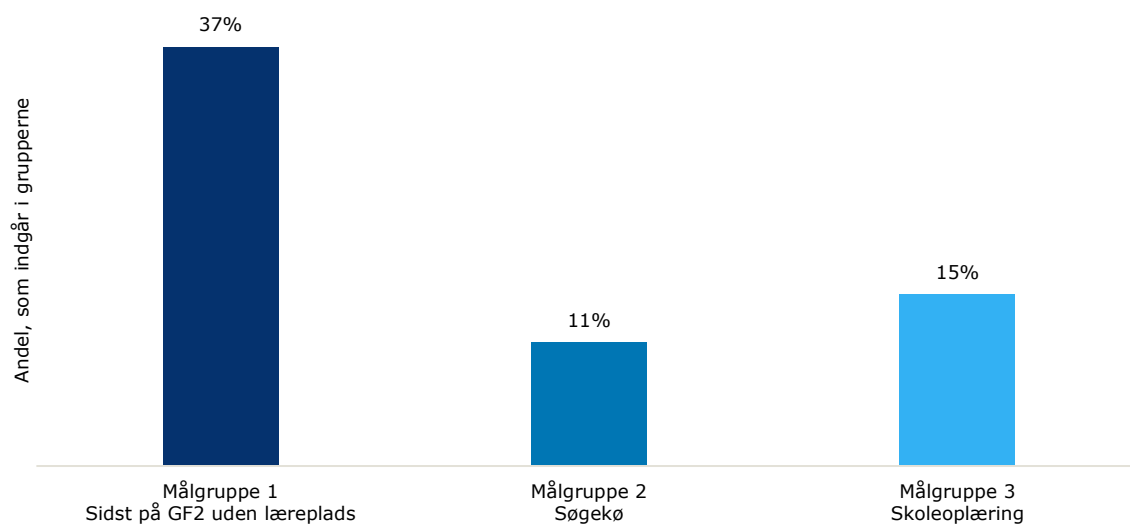
Afsnittets hovedpointer

- Mere end hver tredje elev har sidst på GF2 endnu ikke en læreplads.
- Hver niende elev ender i søgekøen efter GF2.
- Mere end hver syvende elev ender i skoleoplæring i løbet af deres uddannelsesforløb.
- Cirka halvdelen af eleverne, som indgår i en af de tre målgrupper, opnår en læreplads inden for et år efter, de har afsluttet GF2.

I det følgende beskriver vi størrelsen på de tre målgrupper samt elevernes sandsynlighed for at opnå en uddannelsesaftale i hver af de tre målgrupper.

I perioden 2017-2021 påbegyndte 4.062 elever GF2 på en uddannelse inden for Industriens Fællesudvalgs område. Dette svarer gennemsnitligt til 812 elever årligt. Heraf har 37 pct. af eleverne ikke underskrevet en uddannelsesaftale sidst på GF2 (Figur 3-4). Det svarer til, at der årligt befinder sig ca. 301 elever i denne gruppe. Dernæst befinder 11 pct. af eleverne sig i søgekøen, svarende til gennemsnitligt 89 elever om året. Endelig lander omkring 15 pct. af eleverne i skoleoplæring. Dette svarer til 125 elever årligt.

Figur 3-4: Andel af samlet elevoptag, som indgår i de tre målgrupper

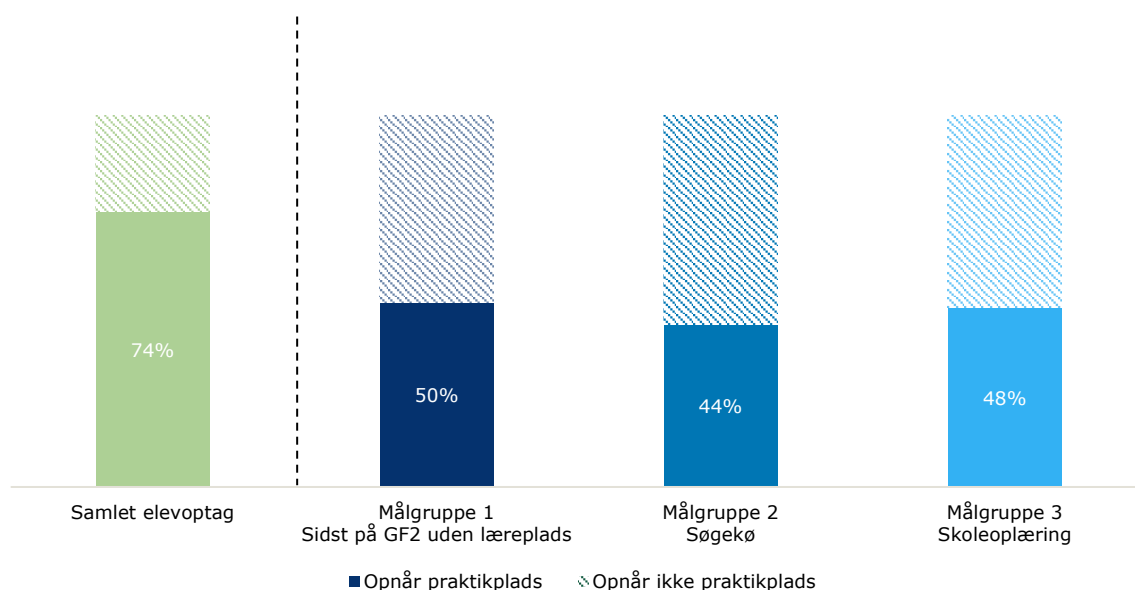

Note: Figuren præsenterer andelen af elevoptaget, som berører hver af de tre målgrupper vist med blå (andelen fremgår af procenten over søjlerne). N=4.062.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

Blandt alle elever, der påbegynder GF2, er den gennemsnitlige sandsynlighed for at opnå en læreplads 74 pct. (Figur 3-5). Cirka tre ud af fire elever, som påbegynder GF2, opnår dermed en læreplads. I hver af de tre målgrupper er andelen af elever, som opnår en læreplads, væsentligt lavere. Blandt elever sidst på GF2 uden uddannelsesaftale opnår 50 pct. en læreplads, blandt elever i søgekøen opnår 44 pct. en læreplads, og blandt elever i skoleoplæring opnår 48 pct. en læreplads inden for et år efter afsluttet GF2. Det er dermed kun omtrent halvdelen af eleverne i de tre målgrupper, som inden for et år efter afsluttet GF2 opnår en uddannelsesaftale.

Figur 3-5: Målgruppernes sandsynlighed for at opnå en ordinær læreplads inden for et år efter afsluttet GF2

Note: Figuren præsenterer andelen af elever, som opnår en uddannelsesaftale for hver af de tre målgrupper samt for det samlede elevoptag. N=4.062. N(samlet elevoptag)=4.062, N(målgruppe 1)=1.505, N(målgruppe 2)=447, N(målgruppe 3)=624.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

3.3 Elevernes vej fra GF2 til en læreplads

Afsnittets hovedpointer

- Næsten halvdelen af eleverne har en læreplads inden opstart på GF2.
- Knap hver tiende elev opnår en læreplads i løbet af de første 18 uger af GF2.
- Halvdelen af eleverne, der indgår i skoleoplæring, opnår en læreplads under skoleoplæring.

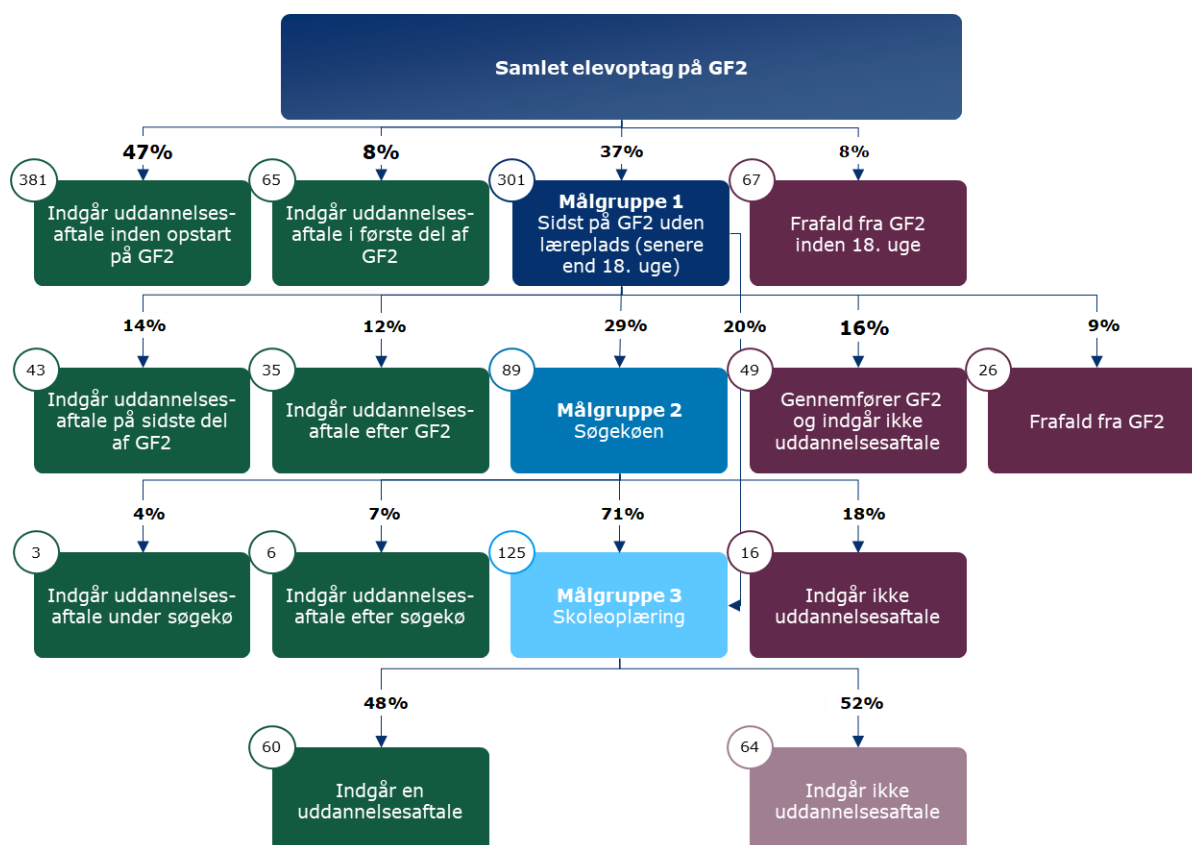
Figur 3-6 beskriver elevernes mulige overgange fra GF2 til en læreplads. Alle elever starter i figurens øverste boks, *elever på GF2*, og bevæger sig derefter ned igennem figuren, hvor de ender i en af figurens grønne eller røde bokse. De grønne bokse repræsenterer elever, der opnår en uddannelsesaftale senest ét år efter, de har afsluttet GF2, mens de røde bokse repræsenterer elever, der inden for ét år efter, de har afsluttet GF2, enten er frafaldet uddannelsen eller ikke har indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed. De blå bokse repræsenterer analysens tre identificerede målgrupper. Herfra bevæger eleverne sig videre til en af de efterfølgende målgrupper eller til hhv. optagelse på en læreplads, en situation, hvor de ikke har indgået en uddannelsesaftale eller frafald. En elev kan således bevæge sig igennem de blå bokse og vil ende i en grøn eller rød boks. En elev kan på den måde indgå i flere blå bokse og kan dermed være en del af forskellige målgrupper på forskellige tidspunkter.

Samlet påbegynder 812 elever årligt GF2. Af disse indgår næsten tre ud af fire elever en uddannelsesaftale med en læreplads og udlæres i en virksomhed i løbet af deres uddannelse (593 elever årligt). De resterende elever (222 elever årligt) indgår i løbet af ét år efter gennemførelse af GF2 ikke en uddannelsesaftale, hvoraf knap halvdelen af disse reelt frafalder uddannelsen¹¹. I det følgende gennemgår vi elevernes mulige forløb fra GF2 til en læreplads.

¹¹ Elever, der frafalder uddannelsen, er registreret med, at de har afbrudt deres uddannelsesforløb. De resterende elever har gennemført GF2, men har ikke inden for et år efter afslutning af GF2 indgået en uddannelsesaftale.

Som præsenteret i foregående afsnit, befinder 37 pct. af de elever, der påbegynder GF2, sig på sidste del af GF2 uden en underskrevet uddannelsesaftale. Det svarer til 301 elever årligt. Derimod har samlet 55 pct. underskrevet en læreplads, inden de når sidste del af GF2. Størstedelen af disse elever har underskrevet en uddannelsesaftale, før de påbegynder GF2 (47 pct.), mens en mindre del opnår en læreplads i løbet af den første del af GF2 (8 pct.). De sidste 8 pct. frafalder inden 18. uge af GF2.

Figur 3-6: Elevernes vej fra GF2 til en læreplads

Note: Figuren viser elevernes vej fra GF2 til enten læreplads eller frafald. Analysen betragter maksimalt et år efter gennemførelse af GF2. Dvs. at elever, som opnår en læreplads senere end et år efter gennemført GF2, opgøres som elever uden læreplads. Andelen, som overgår fra en gruppe til den næste, er angivet med procent. Andelen er beregnet pba. skoleårene 2017-2021. Tallene i cirklerne repræsenterer heraf det årlige gennemsnitlige antal elever, som befinder sig i en given boks, over skoleårene 2017-2021. Der tages forbehold for afrunding. N=4.062

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

For de elever, som sidst på GF2 ikke har opnået en underskrevet uddannelsesaftale, underskriver 14 pct. en uddannelsesaftale med en læreplads inden for de sidste fire uger af GF2. 12 pct. opnår ikke en uddannelsesaftale i løbet af grundforløbet, men underskriver efterfølgende en aftale med en læreplads uden først at ende i hhv. søgekøen eller skoleoplæring. 9 pct. frafalder eller består ikke grundforløbet, mens 16 pct. består grundforløbet, hvorefter de hverken finder en læreplads eller overgår til de efterfølgende målgrupper. Med andre ord afbryder disse elever erhvervsuddannelsen. Halvdelen af eleverne sidst på GF2 uden en læreplads overgår enten til målgruppe 2 eller direkte til målgruppe 3. Konkret overgår 29 pct. til søgekøen, mens 20 pct. overgår til skoleoplæring.

Af de elever, som indgår i søgekøen (89 elever årligt), forsætter 18 pct. hverken på en læreplads eller i skoleoplæring efterfølgende, hvilket vil sige, at deres uddannelse afbrydes. 4 pct. opnår en

uddannelsesaftale i søgekøen, mens 7 pct. opnår en uddannelsesaftale efter søgekøen uden først at overgå til skoleoplæring. Antallet, som opnår en uddannelsesaftale i løbet af eller på bagkant af søgekøen, er altså relativt lavt. Det svarer til blot 9 elever årligt. Resten, og derved langt størstedelen af eleverne i søgekøen, overgår til skoleoplæring efterfølgende. Omtrent syv ud af ti elever i søgekøen forsætter i skoleoplæring umiddelbart efter.

For elever, som indgår i skoleoplæring (125 elever årligt), opnår omkring halvdelen en læreplads i løbet af året efter færdiggjort GF2, mens den anden halvdel enten forsætter og gennemfører sin praktikperiode i skoleoplæring, opnår en læreplads senere eller frafalder uddannelsen.

3.4 Forløb i målgrupperne

Afsnittets hovedpointer

- Størstedelen af elever, der ved påbegyndelsen af GF2 ikke har en læreplads, indgår en uddannelsesaftale, efter de har afsluttet GF2.
- Elever uden læreplads sidst på GF2 har en faldende sandsynlighed for at opnå en læreplads fra tidspunktet, hvor de færdiggør GF2.
- Sandsynligheden for at opnå en læreplads under skoleoplæring er forholdsvis konstant over tid fra færdiggjort GF2.

I følgende afsnit undersøger vi, hvornår eleverne indgår en uddannelsesaftale i løbet af deres uddannelsesforløb. Dette gør vi ved forløbsanalyser. I Boks 2 beskriver vi forløbsanalyser, samt hvordan disse fortolkes.

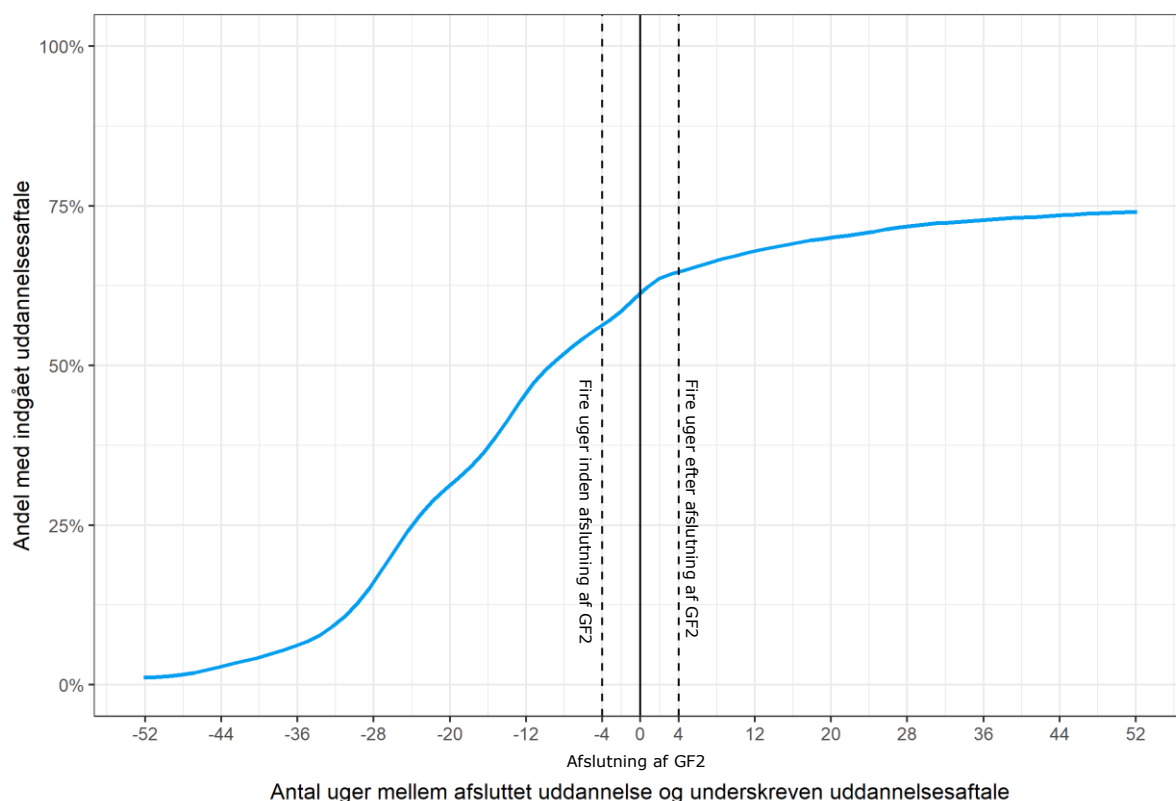
Boks 2: Definition og tolkning af forløbsanalyser

Forløbsanalyser

Forløbsanalyser sammenholder det tidspunkt, eleven afslutter GF2 med det tidspunkt, eleven underskriver en uddannelsesaftale. I figurerne afspejler den lodrette akse (y-aksen) andelen af elever, som har indgået en uddannelsesaftale, mens den vandrette akse (x-aksen) afspejler antallet af uger fra den dag, eleven afslutter GF2, hvor 0 angiver den dag, eleven afslutter GF2. Området før 0 angiver dermed perioden før afslutning af GF2, mens området efter 0 angiver perioden efter afslutning af GF2. I analyserne indgår elever uanset, om de har underskrevet en uddannelsesaftale eller ej.

Af Figur 3-7 fremgår det, at 25 pct. af eleverne har indgået en uddannelsesaftale 24 uger inden afslutningen af GF2. Denne andel stiger til 55 pct. fire uger inden afslutningen af GF2 (den første stiplede linje fra venstre). Ved afslutningen af GF2 (den solide linje) har 60 pct. af eleverne opnået en uddannelsesaftale, og fire uger efter afslutning af GF2 har 65 pct. indgået en uddannelsesaftale. Et GF2-forløb varer som udgangspunkt ca. 20 uger, men flere elever har et afkortet ophold på GF2, da de har opnået merit for uddannelsen, bl.a. på grund af relevant erhvervs erfaring. Derfor er nedenstående analyse ikke nødvendigvis et udtryk for, at eleverne finder en læreplads i løbet af den første del af GF2. Som beskrevet tidligere, har hele 48 pct. af eleverne en uddannelsesaftale allerede inden de påbegynder GF2. Det betyder, at 7 pct. af eleverne finder en læreplads i løbet af den første del af GF2 og 5 pct. i løbet af de sidste fire uger af GF2. Af de elever, som ikke allerede har en læreplads ved påbegyndelse af GF2, finder relativt få en læreplads i løbet af GF2. De som gør, gør det særligt på den sidste del af grundforløbet.

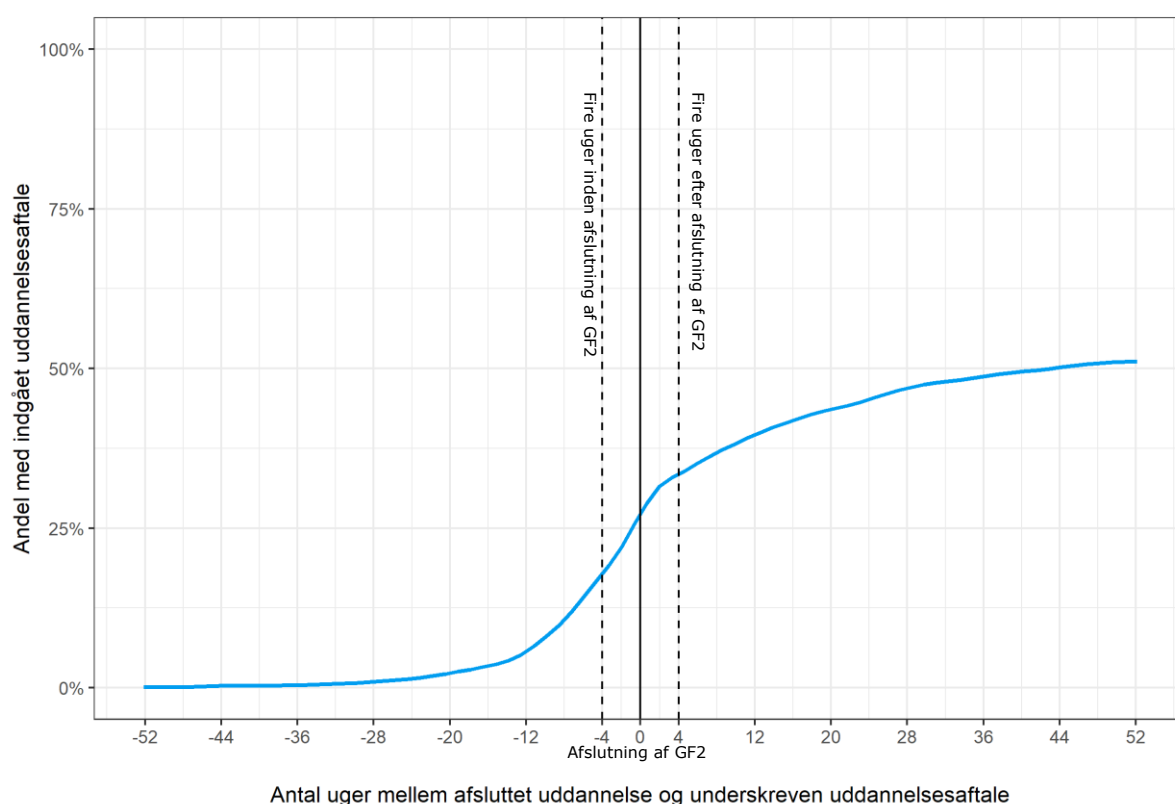
Figur 3-7: Tidspunkt for opnået uddannelsesaftale, samlet elevoptag

Note: Figuren viser, hvornår elever opnår en læreplads. X-aksen viser antal dage fra afslutning af GF2, mens y-aksen viser andelen, som har opnået en læreplads. 0 på x-aksen er dagen GF2 afsluttes. N=4.062.
 Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

Dette mønster fremstår endnu tydeligere, når vi foretager analysen udelukkende for den gruppe af elever, som ved opstart på GF2 ikke har en underskrevet uddannelsesaftale (Figur 3-8). Af disse elever opnår 15 pct. en uddannelsesaftale inden de sidste fire uger af GF2. Ved afslutningen af GF2 (0 på den vandrette akse) har lige over 25 pct. af denne gruppe af elever en underskrevet uddannelsesaftale, og inden for et år efter afslutning af GF2 har halvdelen af denne elevgruppe underskrevet en uddannelsesaftale. Der fremgår heraf, at hver fjerde elev uden læreplads ved opstart lykkes med at underskrive en uddannelsesaftale i løbet af GF2.

Figur 3-8: Tidspunkt for opnået læreplads for elever uden uddannelsesaftale ved opstart af GF2

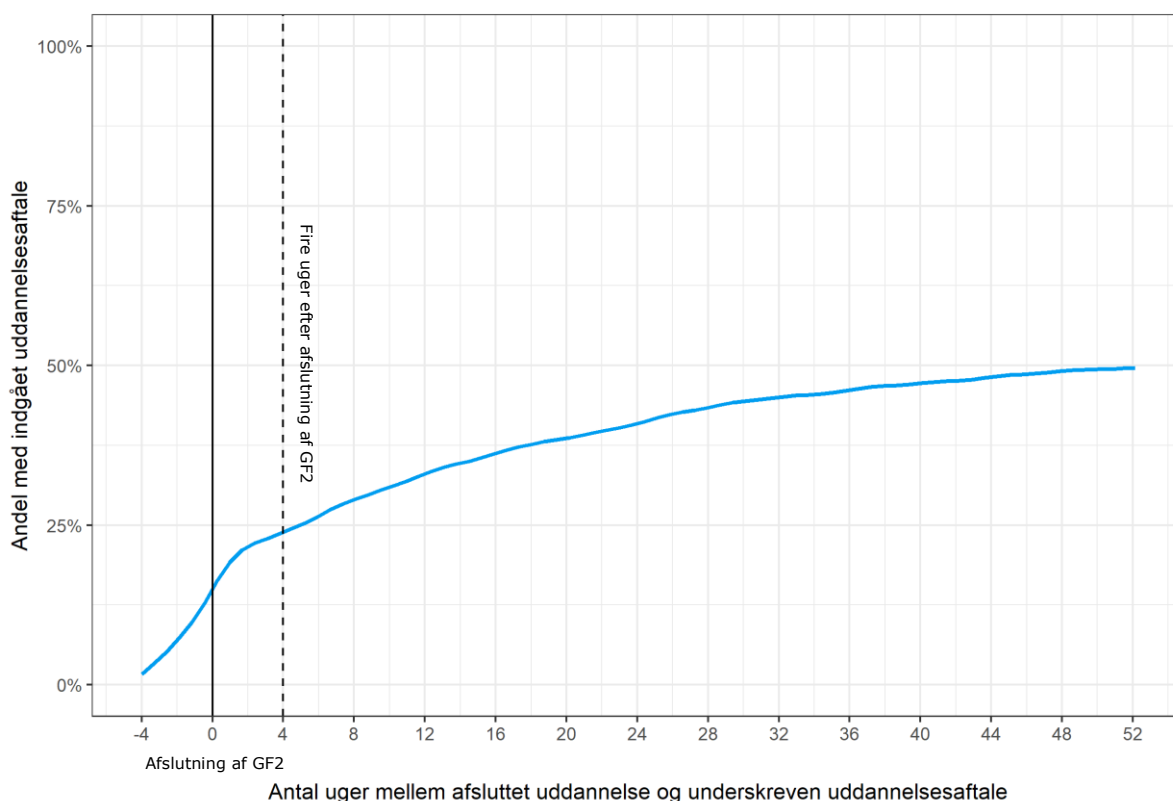
Note: Figuren viser, hvornår elever, som ikke har en læreplads før de påbegynder uddannelsen, opnår en læreplads. X-aksen viser antal dage fra afslutning af GF2, mens y-aksen viser andelen, som har opnået en læreplads. 0 på x-aksen er dagen, hvor GF2 afsluttes. N=2.158.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

Vi undersøger nu, hvornår elever, som fire uger inden afslutning af GF2 ikke har en uddannelsesaftale, opnår en læreplads (Figur 3-9). Figuren starter fire uger, inden eleverne færdiggør sidste del af GF2 og dermed den dag, de indtræder i målgruppe 1. Det er således kun elever, som indgår i målgruppe 1, som vi præsenterer i denne figur. De 55 pct. af elevoptaget, som allerede har opnået en uddannelsesaftale inden dette tidspunkt, samt de 8 pct., som er frafaldet inden, er således ikke en del af figuren.

Af figuren fremgår det, at jo længere tid eleverne ikke har en uddannelsesaftale, desto mindre bliver sandsynligheden for, at eleven lykkes med at finde en uddannelsesaftale. Der er altså flest elever, som opnår en læreplads umiddelbart inden og efter afslutningen af GF2, mens færre lykkes med at finde en læreplads i perioden efter. Omkring 12 pct. af eleverne, som indgår i målgruppen, underskriver en uddannelsesaftale i løbet af de sidste fire uger af GF2, og omkring 12 pct. underskriver en uddannelsesaftale i løbet af de efterfølgende fire uger. Inden for et år har yderligere 25 pct. indgået en uddannelsesaftale, og det er dermed halvdelen af målgruppen, som opnår en læreplads inden for et år efter afslutningen af GF2.

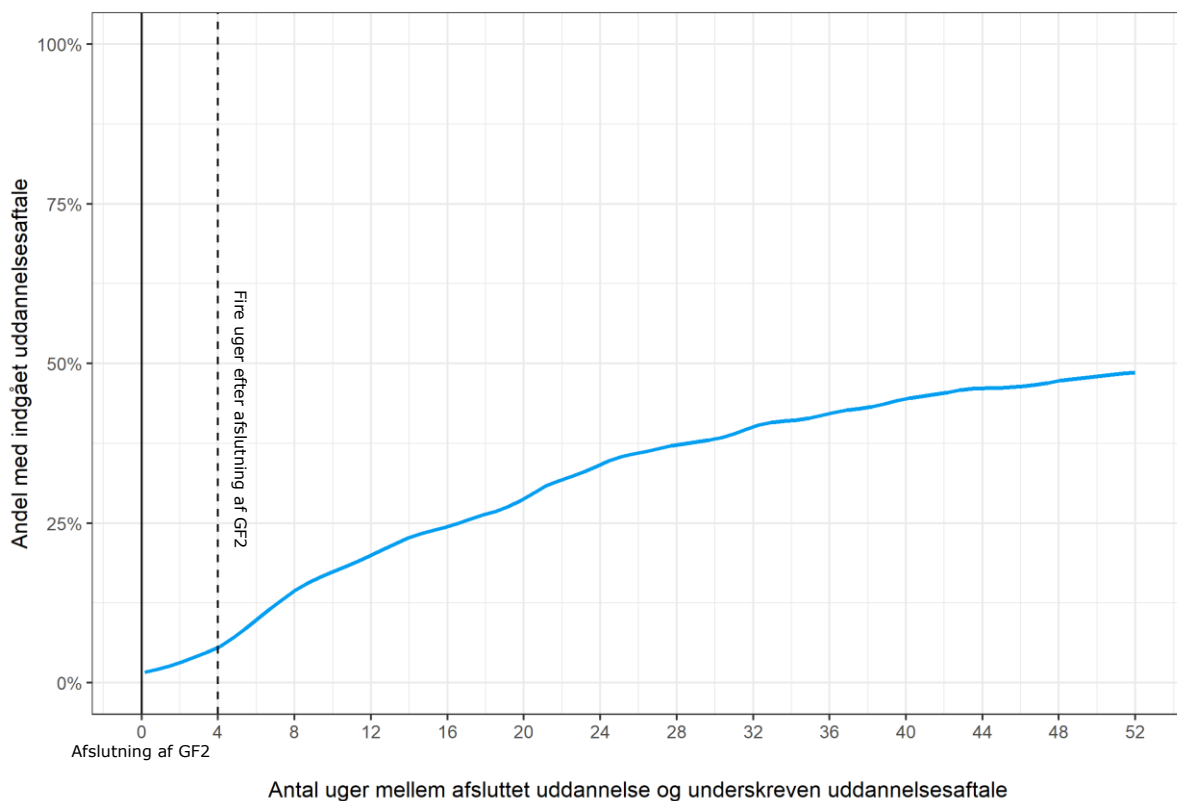
Figur 3-9: Tidspunkt for opnået læreplads for elever sidst på GF2 uden læreplads (målgruppe 1)

Note: Figuren viser, hvornår elever, som sidst på GF2 ikke har opnået en læreplads, opnår en læreplads. X-aksen viser antal dage fra afslutning af GF2, mens y-aksen viser andelen, som har opnået en læreplads. 0 på x-aksen er dagen, hvor GF2 afsluttes. Figuren starter fire uger før afslutning af GF2. N=1.505.
 Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

Sidst betragter vi elever, som overgår til skoleoplæring. Elever, som gennemfører GF2, og som ønsker at fortsætte med uddannelsen, men som ikke lykkes med at opnå en uddannelsesaftale, kan fortsætte i skoleoplæring. Nedenfor præsenterer vi udviklingen i andelen, som opnår en læreplads efter at have været indskrevet i skoleoplæring (Figur 3-10). Udviklingen er her forholdsvis stabil. 28 uger efter færdiggjort GF2 har ca. 38 pct. opnået en læreplads, hvorefter udviklingen flader lidt ud. Efter et år har ca. halvdelen opnået en læreplads.

Figur 3-10: Tidspunkt for opnået læreplads for elever i skoleoplæring (målgruppe 3)

Note: Figuren viser, hvornår elever i skoleoplæring opnår en læreplads. X-aksen viser antal dage fra afslutningen af GF2, mens y-aksen viser andelen, som har opnået en læreplads. 0 på x-aksen er dagen, hvor eleverne påbegynder skoleoplæring. N=624. Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

4. Barrierer og løftestænger på vejen mod en læreplads

I dette afsnit præsenteres resultaterne af undersøgelsens kvalitative analyse. Baseret på interviews med hhv. elever og ansatte på skolerne samt desk research belyser kapitlet både de ansatte på skolerne samt elevernes oplevelse af, hvilke barrierer og løftestænger de oplever i forhold til at opnå en læreplads. Kapitlet indledes med en kort beskrivelse af skolernes nuværende praksis i forhold til at få eleverne i lære. Herefter præsenteres barrierer og løftestænger, som eleverne og skolernes ansatte oplever kan hhv. forhindre eller understøtte, at eleverne opnår en uddannelsesaftale.

4.1 Erhvervsskolernes eksisterende praksis

Skolerne har på nuværende tidspunkt allerede en række praksistiltag, som eleverne møder, både inden og når de starter på uddannelsens GF2. Tiltagene har alle til formål at sikre, at eleverne opnår en uddannelsesaftale, inden de starter på hovedforløbet.

Ansatte på flere skoler giver udtryk for, at de formidler til eleverne, allerede inden eleverne starter på uddannelsen, hvad de kan forvente af processen med at finde en læreplads og indgå en uddannelsesaftale. Her understreger skolerne over for eleverne, at denne proces igangsættes så snart, de starter på uddannelsen, samt at nogle brancher er sværere at komme ind i end andre. Efter elevernes optag sender nogle skoler allerede her op til flere orienteringsbreve forud for opstart på uddannelsen, som orienterer eleverne om deres pligt til at oprette sig på lærepladsen.dk og samtidig være aktiv lærepladssøgende fra første dag på uddannelsen. Ligeledes fortæller interviewede ansatte, at skolerne forud for opstart inviterer kommende elever til en informationsaften, hvor de fortæller eleverne om den aktive rolle, de forventes at spille for at finde en læreplads. Her har eleverne også mulighed for at stille afklarende spørgsmål.

Samlet har skolernes praksis før elevernes opstart på GF2 til formål dels at *forberede* eleverne på, hvad der forventes af dem, når de starter på uddannelsen, dels at sikre, at eleverne *ved*, hvad der forventes af dem, når de starter på uddannelsen.

Efter eleverne er startet på uddannelsen, besøger skolernes virksomhedskonsulenter¹² inden for den første uge af GF2 eleverne i klasserne for igen at informere om, hvad der forventes, når de skal finde en læreplads og indgå en uddannelsesaftale. Tidligt på elevernes uddannelsesforløb informeres de dermed igen om deres pligt til at oprette sig på lærepladsen.dk samt at være aktivt lærepladssøgende fra første dag på uddannelsen. Derudover fortæller skolernes ansatte, at skolerne yderligere informerer eleverne om en række aktiviteter, der alle har til formål at understøtte dem i at finde en læreplads. Et udvalg af aktiviteterne relaterer sig til at udbygge elevernes kompetencer inden for skriftlige ansøgninger. Her fortæller skolernes ansatte, at de tilbyder alle elever støtte og hjælp til at skrive samt opsætte både CV og ansøgninger til virksomhederne. Andre aktiviteter relaterer sig derimod til at brede elevernes perspektiver for potentielle uddannelsesaftaler ud til flere brancher og virksomhedstyper. Virksomhedskonsulenterne anbefaler dermed eleverne at søge bredt inden for forskellige brancher, når de søger lærepladser, for at øge elevernes muligheder for at finde en læreplads.

Undersøgelsen viser dermed indledende, at skolerne både inden og efter uddannelsesstart allerede har flere tiltag, som forbereder og understøtter eleverne i at finde en læreplads.

¹² Nogle skoler kalder medarbejdere, der hjælper eleverne med at skabe kontakter til virksomhederne, for virksomhedskonsulenter. Andre steder kan de hedde oplæringskonsulenter. De vil her blive benævnt som virksomhedskonsulenter, men er synonymt med oplæringskonsulenter.

4.2 Barrierer og løftestænger på elevernes vej mod en uddannelsesaftale

I det følgende belyser vi, hvilke barrierer og løftestænger eleverne og de ansatte på skolerne oplever, der kan være på vejen mod en uddannelsesaftale set i lyset af skolernes allerede eksisterende praksis.

Barrierer og løftestænger er identificeret ud fra de ansatte på skolerne og elevernes oplevelser og belyses dermed ud fra hhv. et elevperspektiv og et erhvervsskoleperspektiv.

Figur 4-1: Perspektiver på barrierer og løftestænger på elevernes vej mod en uddannelsesaftale

I forlængelse af ovenstående er det vigtigt at understrege, at barrierer og løftestænger er identificeret på baggrund af oplevelser blandt de interviewede elever og skolernes ansatte. Der er dermed udelukkende tale om forhold, som elever og de ansatte peger på i undersøgelsen, og disse er ikke nuanceret af virksomheder og deres perspektiver i indeværende undersøgelse.

Afsnittet indledes med en beskrivelse af de barrierer, som undersøgelsen peger på, at elever og de ansatte på skolerne hver især oplever i relation til elevernes vej mod en uddannelsesaftale. Dernæst beskrives en række eksisterende løftestænger, der af eleverne og de ansatte på skolerne opleves som understøttende for, at eleverne succesfuldt opnår en uddannelsesaftale.

4.2.1 Oplevede barrierer set fra elevernes perspektiv

Barrierer, som elever oplever på deres vej mod en uddannelsesaftale, relaterer sig til:

- Erhvervsskolernes kommunikation med eleverne.
- Erhvervsskolernes kommunikation med virksomhederne.
- Brug af understøttende platforme samt udbuddet af virksomhedskontakter.

Erhvervsskolernes kommunikation med eleverne

Eleverne fortæller, at skolernes kommunikation med eleverne i forhold til at finde en læreplads kan virke demotiverende, særligt for elever der oplever det som en udfordrende opgave. Skolerne har pligt til at oplyse eleverne om mulige sanktioner, hvis de vurderer, at eleverne ikke lever op til deres forpligtelse til at søge efter en læreplads. Disse sanktioner kan tages i brug som sidste udvej. Når eleverne mødes med sanktioner, oplever eleverne følelsen af manglende opbakning fra skolen i processen med at indgå en uddannelsesaftale. Hvis skolen eksempelvis vurderer, at en elev ikke i tilstrækkelig aktiv grad søger en uddannelsesaftale og eksempelvis afviser at søge hos

”

Jeg synes, der er meget med blå, brand og trusler om, at hvis man ikke søger, så bliver man smidt ud af uddannelsen osv. Jeg synes ikke, det er fordrende for at søge jobs, som jeg vil være i.

- Elev

sker, men at der i højere grad er fokus på, at de blot skal indgå en uddannelsesaftale. Dette har fået nogle af eleverne til at føle sig alene med opgaven om at finde den rette læreplads og indgå en uddannelsesaftale.

Erhvervsskolernes kommunikation med virksomheder

Eleverne peger på, at skolernes kommunikation med virksomhederne samt det eksisterende udbud af virksomhedskontakter kan udgøre en barriere for, at eleverne finder en læreplads. Nogle elever oplever, at kommunikationen mellem skolen og virksomheden angående elevernes faglige kompetencer i nogle tilfælde kan ramme skævt og dermed give virksomhederne forkerte forventninger til eleven. En elev fortæller i citatet, at vedkommende har oplevet, at en sådan misforståelse var grunden til, at vedkommendes uddannelsesaftale blev opsagt.

”

Vi har begge været i opstart på praktikforløb, hvor der var rod i det i forhold til kommunikation mellem skole og arbejdsgiver. Vi er typisk kommet ud [til virksomheden, red.], og så har vi fortalt, hvad vi kan, og det er ikke det, som de har hørt fra konsulenterne. Og så kan virksomhederne slet ikke bruge den uddannelse til noget.

- Elev

Desk research viser, at der allerede på nuværende tidspunkt eksisterer en række tiltag med formålet om netop at sikre den rette information om eleverne i kommunikationen mellem skolen og virksomheden. Dette er eksempelvis Elevplan og skolevejledninger, som uddybes i Boks 3 nedenfor.

Boks 3: Desk research om eksisterende tiltag

- **Elevplan** er en digital platform, som virksomhederne kan anvende til at få viden om mål og rammer for undervisningen samt oplæringen i virksomheden.
- **Skolevejledninger** er informationsmateriale, som skolerne fremsender til lærepladserne, når en oplæringsperiode skal til at starte, som indeholder elevens karakterer, en evt. supplerende vurdering af elevens faglige udvikling samt behov for supplerende skoleundervisning eller supplerende oplæring på oplæringsstedet.

Brug af understøttende platforme samt udbuddet af virksomhedskontakter

Dernæst fortæller flere elever, at de oplever, at platforme som fx lærepladsen.dk ikke anvendes fyldestgørende. Eleverne peger eksempelvis på, at ikke alle virksomheder opretter sig på lærepladsen.dk eller opslår relevante ledige stillinger. Denne tendens gør det ifølge eleverne sværere for dem at danne sig et overblik over eksisterende muligheder, som ellers vil være gavnlige for de elever, der endnu ikke har indgået en uddannelsesaftale.

¹³ Dette fremgår af Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 121, stk. 3.

”

Vi har en dygtig konsulent, som skaber kontakt til virksomheder. Men det er ikke medicinal, det er typisk plast og metalindustrien.

- Elev

Endelig fortæller enkelte elever, at de oplever, at skolernes udbud af kontakter til virksomheder ikke møder elevernes efterspørgsel og dermed kan udgøre en barriere i forhold til at lede eleverne mod deres ønskede læreplads¹⁴. Denne oplevelse har enkelte elever, der ønsker at indgå en uddannelsesaftale med virksomheder inden for medicinalindustrien samt større virksomheder generelt.

Eleverne oplever dermed, at skolernes virksomhedskontakter ikke møder elevernes ønsker inden for lærepladser. Eleverne oplever derimod, at skolerne har mange kontakter i virksomheder, som ønsker at indgå en uddannelsesaftale med eleverne, men at mange kontakter ligger udenfor elevernes interessefelt branchemæssigt. Eleverne fortæller, at de ønsker at finde en læreplads, som de kan se sig selv i resten af deres arbejdsliv, og at deres særlige ønsker til fx branche er et udtryk for dette.

”

Jeg kan sagtens søge et job, som jeg kan være i i 14 dage, men jeg vil være i det resten af mit liv.

- Elev

4.2.2 Oplevede barrierer set fra erhvervsskolernes perspektiv

Barrierer, som ansatte på skolerne oplever i forhold til elevernes vej mod en uddannelsesaftale, relaterer sig til:

- Elevernes ønsker til oplæringssted.
- Elevernes personlige forhold, herunder geografiske og økonomiske begrænsninger.

Elevernes ønsker til oplæringssted

Ansatte på skolerne fortæller, at elevernes præferencer til oplæringssteder kan udgøre en barriere for elevernes vej mod en læreplads. Hvis en elev har stærke præferencer til et oplæringssted, eksempelvis inden for særlige brancher, oplever de ansatte, at dette kan begrænse eleverne i deres søgeaktivitet. Af interviews fremgår det, at nogle elever ønsker en fremtidig ansættelse inden for en specifik branche. Særligt medicinalindustrien fremstår som særlig populær hos flere elever. Dette kan bl.a. skyldes, at det gennemsnitlige lønniveau for ansatte i denne branche betragtes som højt blandt eleverne, sammenlignet med andre brancher.

”

Når vi kigger på elevernes aktive læreplads-søgning, er der plads til forbedring på procesoperatøruddannelsen. Der er store behov for, at eleverne kigger med brede vinger på branchen, fordi de fleste af dem tilmelder sig frie optag med henblik på medicinalindustrien. Og når det ikke lykkes, så giver de op.

- Medarbejder på skole

Som udledt i afsnit 4.2.1, møder udbuddet af lærepladser inden for medicinalindustrien dog ikke elevernes efterspørgsel, og der opstår derved en oplevelse hos eleverne af, at de ikke kan finde en læreplads inden for den branche, de ønsker. Ansatte på skolerne fortæller i den forbindelse, at hvis eleverne ikke ønsker at blive oplært i en anden branche end den, de ønsker at få job i, når de er færdiguddannede, kan det for nogle betyde, at deres søgeproces går i stå. I forlængelse heraf fortæller de ansatte ligeledes, at de forsøger at forklare eleverne, at de godt kan blive ansat senere i en foretrukket branche, selvom det ikke er den samme branche, som de er oplært indenfor.

¹⁴ Elevernes oplevelse af dette skal ses i lyset af, at det er elevens eget ansvar at finde en læreplads.

Det fremhæves yderligere af skolernes ansatte, at eleverne i løbet af GF2, og særligt i slutningen, både opfordres til og begynder at søge bredere og inden for flere forskellige brancher. De ansatte på skolerne peger på, at denne tendens kan begrundes med, at nogle elever ikke ønsker at indgå i skoleoplæring, fordi elevlønnen i skoleoplæringen er lavere end elevlønnen på en læreplads.

”

Novo [Nordisk, red.] kan godt finde på at ansætte, selvom personen har været elev i en anden virksomhed. Det prøver vi at fortælle eleverne, at man kan have en læreplads et sted og senere arbejde et andet sted.

- Medarbejder på skole

Elevernes personlige forhold i relation til geografiske og økonomiske begrænsninger

De ansatte på skolerne oplever, at nogle elever kan have personlige barrierer i forhold til at indgå en uddannelsesaftale. De relaterer sig særligt til økonomi og geografi. Ansatte på skolerne fortæller,

”

Vi havde en yngre elev, som var alene med to børn, og var meget begrænset af at skulle hente to børn. Det har været svært at få hende i oplæring, når hun skal gå kl. 16 og skal møde mellem kl. 7 og 8.

- Medarbejder på skole

rer eller er besværlige i sådan en grad, at det forlænger rejsetiden betydeligt. Det er dog ikke alle elever, der har kørekort eller mulighed for anden transport, hvorfor de udfordres, når de får mulighed for at komme i oplæring på steder, der ikke er tilgængelige med offentlig transport. Skolernes ansatte fortæller, at det for disse elever er svært at udvise fleksibilitet i forhold til at møde ind på arbejdspladsen.

at nogle elever udfordres af, at flere lærepladser er placeret langt væk fra elevernes bopæl, og det dermed vil tage dem lang tid hver dag at pendle frem og tilbage fra lærepladsen. Dette gør sig særligt gældende for elever med familieforhold, der gør, at de ikke er i stand til enten at bruge lang tid på pendling eller flytte efter en læreplads. Derudover fortæller de ansatte, at enten placeringen af nogle virksomheder eller elevens egen bopæl kræver, at eleverne har bil eller anden personlig transportmulighed, da offentlige transportmuligheder enten ikke eksisterer

”

Vi har tit mange elever fra oplandet, hvor offentlig transport kan være en stor hindring. Det kan være svært at vise fleksibilitet i forhold til at møde ind på en arbejdsplads og samtidig få et familieliv til at fungere (...) vi har mange elever fra oplandet, udenfor byens centrum, hvor der kun kører to busser om dagen.

- Medarbejder på skole

”

Fordi de får at vide, at hvis de tager den her uddannelse, så kommer de ud og tjener 50.000 om måneden [ved én virksomhed, red.], og så vil de ikke tage det her job, hvor de tjener 24.000 om måneden.

- Medarbejder på skole

Skolernes ansatte fortæller desuden, at de oplever, at for nogle elever har størrelsen af elevlønnen stor betydning for, hvorvidt eleven ønsker at indgå en uddannelsesaftale med virksomheden. En ansat fortæller, at eleverne oplever, at der kan være stor forskel på elevlønnen mellem virksomhederne på trods af, at elevlønnen som udgangspunkt er bestemt ud fra overenskomst. Eleverne oplever, at elevlønnen eksempelvis har betydning for, om elevernes privatøkonomi kan hænge sammen i forhold til forsørgelse af familie eller lignende.

4.2.3 Løftestænger på skolen

Løftestænger, som elever og ansatte på skolerne oplever i forhold til skolen på elevernes vej mod en uddannelsesaftale, relaterer sig til:

- Samarbejdet mellem virksomheder og skolen rettet mod faglige tilbud til eleverne.
- Skolens tilgang til elevernes søgeproces.
- Skolens særlige indsatser til elever, der oplever udfordringer.
- Skolens vejledning i adgangsgivende grundforløb på andre erhvervsuddannelser.

Samarbejdet mellem virksomheder og skolen rettet mod faglige tilbud til eleverne

Både elever og skolernes ansatte fortæller, at flere af de faglige tilbud, som virksomheder og skoler samarbejder om at udbyde til eleverne, kan være en løftestang for elevernes ansøgningsproces, og for at eleverne i sidste ende opnår en uddannelsesaftale. Det varierer mellem skolerne, hvor mange og hvilke tilbud de udbyder til eleverne, men samlet peger elever og ansatte på, at følgende tre tilbud kan fremhæves: 1) aktiviteter, hvor elever og virksomheder mødes fysisk, 2) eksterne aktiviteter uden for skolen og 3) korte praktikforløb i virksomheder¹⁵.

Elever og ansatte på skolerne fortæller, at arrangementer med deltagelse af både elever og virksomheder kan fungere som en løftestang for elevernes søgeproces. Dette kan både være aktiviteter, hvor virksomheder besøger skolen, eller hvor elever besøger en virksomhed. De ansatte fremhæver, at det har en særlig gavnlige effekt på elever, når det er ansatte fra virksomhederne, der fortæller eleverne om, hvad der forventes af eleverne i en evt. ansættelse. Ifølge de ansatte tillægger eleverne virksomhedernes udtalelser en særlig værdi og er mere tilbøjelige til at ville indrette deres søgeproces efter virksomhedernes ønsker.

”

Når vi har virksomheder inde og fortælle om, hvordan det er at arbejde hos dem, så siger de også, hvilke kompetencer de søger, hvilke profiler de vil have, og det virker godt, når det kommer fra virksomheder fremfor en konsulent eller underviser.

- Elev

”

Vi er også ude på første virksomhedsbesøg for at spore [eleverne, red.] ind på, hvad det er for en verden, de er kommet ind i. Det sker i et rensningsanlæg, og det er helt bevidst for at få eleverne væk fra medicinalbranchen. Mange elever får en øjenåbner, når de kommer i en branche, som de ikke havde set sig selv i.

- Medarbejder på skole

Ligeledes fortæller en ansat, at det kan have en gavnlige effekt, når eleverne eksempelvis besøger en produktionshal hos en virksomhed, hvor de kan få et indblik i virksomhedens produktionsprocesser, samt hvilken rolle eleverne vil få i virksomheden med netop deres faglighed. Både elever og ansatte på skolerne fremhæver, at aktiviteter, hvor der foregår et møde mellem virksomheder og elever, først og fremmest kan give eleverne klarhed om, hvad virksomhederne søger, og hvad de selv kan byde ind med. Dernæst kan mødet skabe grobund for, at eleven kommer i dialog med relevante medarbejdere, som kan hjælpe eleven videre i søgningen efter en uddannelsesaftale.

¹⁵ Korte praktikforløb i løbet af GF2 kendes også som 'minipraktik' eller 'snusepraktik'.

”

Jeg var med til DM i skills, hvor jeg talte med virksomheder og elever, og vores uddannelsesleder løb rundt og talte med virksomhederne. Og den netværksskabende ting er den bedste måde at gøre det på.

- Elev

I forlængelse af ovenstående nævner eleverne også, at eksterne arrangementer eller konkurrencer kan fungere som en løftestang for eleverne. Arrangementer, hvor skoler og virksomheder samarbejder med en evt. tredjepart, giver igen eleverne mulighederne for at skabe kontakt til virksomhederne ved et fysisk møde. Eleverne fremhæver særligt DM i Skills som et godt eksempel på et sådant arrangement¹⁶.

DM i Skills er et samarbejde mellem erhvervsskolerne, virksomheder og SkillsDenmark. Når eleverne deltager i DM i Skills, får de muligheden for at møde og tale med relevante virksomheder undervejs, der fungerer som sponsorer af arrangementet, og derigennem skabe en indledende kontakt til relevante medarbejdere hos virksomhederne. Arrangementer som dette giver ifølge eleverne ligeledes skolernes ansatte mulighed for at udbygge deres netværk af kontakter.

Afsluttende peger både elever og ansatte på skolerne på, at korte praktikforløb hos virksomheder er en gavnlig løftestang for eleverne. Ved korte praktikforløb med få ugers varighed kommer eleven ud i en virksomhed og får mulighed for at se, hvad en læreplads i virksomheden indebærer. Eleverne får under en praktik mulighed for at skabe et netværk og samtidig demonstrere sine kompetencer overfor virksomheden i praksis. Elever og ansatte oplever som følge heraf, at praktik har en positiv virkning på elevernes mulighed for at indgå en uddannelsesaftale.

”

Og der mangler tættere samarbejder mellem virksomhederne og praktikpladsen – at de kunne (...) tilbyde, at man var der i en måned [i kort praktik, red.] (...), det kunne være godt for os andre og bare få lidt viden om, hvordan virkeligheden er.

- Elev

”

Praktik (kort praktik, red.), er det, der virker (...); det med at få virksomhederne til at møde eleverne, (...) det giver bare så meget. Vi prøver alt det, vi kan, men vi ved bare, at praktik virker, hvis de sælger sig selv godt.

- Medarbejder på skole

Skolens tilgang til elevernes søgeproces

Elever og ansatte på skolerne fortæller begge, at det øger elevernes sandsynlighed for at indgå en uddannelsesaftale, når skolerne spiller en central rolle i at forbinde elever og virksomheder. Virksomhedskonsulenter og lignende medarbejdere på erhvervsskolerne udfører et stort arbejde med at skabe kontakter til relevante virksomheder. Eleverne oplever, at skolernes virksomhedskonsulenter hele tiden arbejder på at få virksomheder til at tage elever ind til samtaler.

Ligeledes oplever elever, at de også selv bliver kontaktet af virksomhedskonsulenterne, når virksomhedskonsulenterne har fundet en virksomhed, der matcher elevernes interesser. Når skolen viser et engagement i elevernes søgeproces, fortæller eleverne, at de oplever, at de ikke står alene med opgaven om at finde en læreplads, men at de derimod får den støtte, de har behov for, hvis de oplever udfordringer undervejs i deres søgeproces.

”

Jeg opfordrer dem til at lave en liste over de virksomheder, de vil arbejde for i det område, som de vil, og hvis virksomhederne ikke er godkendt, så tager jeg teten derfra, så de kan blive godkendt, og så de kan få læreplads der. Så det bruger vi også tid på.

- Medarbejder på skole

¹⁶ DM i Skills er et årligt Danmarksmesterskab for unge på erhvervsuddannelser. Her har de unge studerende mulighed for at kæmpe inden for deres respektive fag om at blive landets bedste. Arrangementet er arrangeret af SkillsDenmark.

Dette gælder ligeledes, hvis eleverne selv kommer og fortæller, at de på eget initiativ har fundet en relevant virksomhed, som endnu ikke er godkendt som oplæringssted. Hvis eleven er tøvende med at række ud til virksomheden, fortæller skolernes ansatte, at de hjælper eleven med dels at afklare, om virksomheden har potentiale, dels med at skabe den første kontakt.

Skolens særlige indsatser til elever, der oplever udfordringer

Skolernes ansatte fortæller, at det øger antallet af indgåede uddannelsesaftaler, når skolerne yder en ekstra indsats over for elever, der oplever udfordringer, særligt i relation til ansøgningsprocessen. De ansatte peger især på tre tiltag, som løfter eleverne i opgaven med at indgå en uddannelsesaftale: 1) mentorordninger for eleverne, 2) særlig hjælp til elever, der oplever udfordringer i søgeprocessen, og 3) træning i ansøgnings-specifikke situationer.

Først nævner ansatte på skolerne mentorordninger for eleverne, eksempelvis mentorteam i de enkelte klasser¹⁷. Et mentorteam kan bestå af personer med forskellige fagligheder, som dels besøger klasserne, dels fokuserer på at hjælpe særligt udfordrede elever enkeltvis med at finde en læreplads. Nogle mentorer har faglige profiler, som kan understøtte eleverne i deres faglige udfordringer i forhold til at finde en læreplads, mens andre mentorer har faglige profiler, som kan understøtte elever, der oplever sociale udfordringer i forbindelse med søgeprocessen. De ansatte peger på, at mentorerne dermed kan understøtte elevernes søgeproces på flere forskellige områder, og det kan øge elevernes muligheder for at komme i mål med en uddannelsesaftale.

”

Hos os er der mulighed for, at hvis eleverne har udfordringer, så har vi tre elevcoaches tilmeldt, hvor de kan få værktøjer til at håndtere nogle af de udfordringer, som de har. (...) Og det hjælper mange.

- Medarbejder på skole

Dernæst nævner skolernes ansatte værdien af en mere håndholdt og løbende hjælp til elever, der oplever udfordringer i forbindelse med søgeprocessen. De ansatte nævner, at skolerne får et særligt fokus på de enkelte elever, når de nærmer sig sidste del af GF2 uden endnu at have indgået en uddannelsesaftale. Her begynder skolens medarbejdere ofte at arbejde mere håndholdt og målrettet med at understøtte de enkelte elever i deres søgeproces. De begynder eksempelvis at følge mere hyppigt op på elevernes søgeproces, kommer med input og forslag til relevante virksomheder samt undersøger, hvilke barrierer eleverne oplever i søgeprocessen for at kunne understøtte eleverne bedst muligt. Den håndholdte vejledning og støtte opleves særlig gavnlig for de elever, der oplever de største udfordringer i søgeprocessen, og hvor den kollektive vejledning har vist sig ikke at være tilstrækkelig. Disse elever har i stedet brug for hjælp fra skolens medarbejdere til at identificere og understøtte deres specifikke behov.

”

De [elever, der oplever udfordringer, red.] får opmærksomhed fra start. Men jo tættere man kommer på slutningen af GF2, jo færre elever mangler [lærepladser, red.], og dermed kan vi bruge flere ressourcer på at hjælpe dem [der fortsat mangler, red.]. Og så skal man også finde på mere kreative løsninger på, hvordan man kan hjælpe dem.

- Medarbejder på skole

Slutteligt nævner de ansatte skolernes tilbud rettet mod træning i ansøgnings-specifikke situationer som en løftestang for elevernes vej mod en uddannelsesaftale. De ansatte nævner, at nogle elever kan opleve en bekymring og nervøsitet særligt i forbindelse med jobsamtaler, herunder hvordan de skal agere, og hvad de skal sige. Bekymringen kan eksempelvis være begrundet i, at eleverne ikke har prøvet at sidde i en sådan situation før, eller at eleverne tvivler på, om deres egne kompetencer er tilstrækkelige for virksomheden.

¹⁷ Det fremgår af Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 66, stk. 1, at skolen skal stille kontaktlærere og mentorer til rådighed for de elever eller lærlinge, der har behov for støtte og vejledning fra sådanne kontaktpersoner for at kunne gennemføre et påbegyndt uddannelsesforløb. Skolen fastsætter rammer for kontaktlærernes og mentorernes virksomhed.

Skolerne hjælper her eleverne med at forberede og føle sig klar til en samtalsituation ved at tilbyde dem træning i jobsamtale. Det kan eksempelvis foregå i form af information til eleverne om, hvad virksomhederne som regel vil spørge ind til ved en samtale. Det kan også foregå ved endnu mere praktiske tilgange til træning som fx rollespil, hvor den enkelte elev og medarbejderen simulerer en samtalsituation. En ansat på en enkelt af de interviewede skoler fortæller, at de i forbindelse med træning af særligt samtalsituationer har anskaffet VR-briller, der placerer eleven i en simuleret jobsamtale med en virksomhed. Her siger den ansatte, at træningen i jobsamtaler kan hjælpe eleverne med at føle sig forberedte, så de føler sig mindre bekymrede og mere selvsikre i situationen.

”

Vi har investeret i VR-briller, hvor vi kan simulere de her uddannelses-snakke og samtaler i et virtuelt miljø. Og det hjælper mange af de lidt svagere unge, som ikke tør komme ind ad døren i en virksomhed.

- Medarbejder på skole

Skolens vejledning i adgangsgivende grundforløb på andre erhvervsuddannelser

Skolernes ansatte nævner, at vejledning i adgangsgivende grundforløb giver eleverne mulighed for at flytte til en erhvervsuddannelse med et større udbud af lærepladser. Den gældende bekendtgørelse om erhvervsuddannelser giver elever mulighed for at starte direkte på hovedforløbet på en

række udvalgte erhvervsuddannelser, efter de har afsluttet GF2. Når eleverne har gået 15 uger på GF2 uden at indgå en uddannelsesaftale med en virksomhed, skal skolerne informere om denne mulighed for at skifte. Muligheden giver skolerne bemyndigelse til at vejlede eleverne i en ny retning, hvis de oplever udfordringer med at finde en læreplads inden for deres oprindelige område. Skolernes ansatte fortæller, at skolerne i udbredt grad informerer og finder grundlag for at informere eleverne om deres muligheder inden for bekendtgørelsen. Dette er ofte særligt rettet mod elever, som i højere grad oplever udfordringer med at finde en læreplads.

”

Når vi har prøvet alt og er kørt gennem hele møllen, så snakker vi med dem om, at de kan søge andre lærepladser som fx automekaniker, fordi grundforløbet giver adgang til lærepladser der. Vi snakker ikke om det den første uge, vi snakker om det, når det begynder at blive et problem.

- Medarbejder på skole

4.2.4 Ressourcer hos eleverne, der fungerer som løftestænger

Løftestænger, som elever og skolernes ansatte oplever i forhold til elevernes egne ressourcer på elevernes vej mod en uddannelsesaftale, relaterer sig til ressourcer, der kan understøtte elevens egen søgestrategi:

- Elevens netværk.
- Elevens proaktivitet og kommunikation med virksomheden i søgeprocessen.

Elevens netværk

Skolernes ansatte peger på, at når elever anvender deres eget netværk af forbindelser, vil det kunne fungere som en genvej mod en uddannelsesaftale. Mange elever har familie, venner og/eller bekendte, som arbejder i virksomheder, der kan være relevante lærepladser for eleverne. Både elever og ansatte på skolerne fortæller, at det ofte er effektivt for elevernes søgeproces at række ud til deres netværk og bede om at sætte dem i kontakt med en ansættelsesansvarlig i virksomheden, gerne i forlængelse af en personlig anbefaling fra elevens netværk.

”

Vi har rigtig stort fokus på 'brug dit netværk til at finde uddannelsesaftaler'.

- Medarbejder på skole

Elevens proaktivitet og kommunikation med virksomheden i søgeprocessen

”

Jeg vil hellere kime dem ned, og så kan de sikkert blive irriteret, men man er jo desperat. Der var en, som sagde, at fordi jeg ikke gav op, så fik jeg praktik i fire dage, og nu skal jeg til praktik hos dem, så det hjalp. Der skal drastiske metoder til nogle gange.

- Elev

somhederne med en ansøgning eller ringer flere gange for at forhøre sig om muligheden for en læreplads.

I forlængelse af ovenstående peger skolernes ansatte også på elevernes evne og villighed til at kommunikere med virksomhederne som en vigtig ressource for eleverne. Dette gælder både i forbindelse med den indledende kontakt til virksomheder og i samtalsituationer. Ansatte fortæller, at åbenhed og ærlighed om fx personlige udfordringer eller andre forhold, som kan opleves som udfordrende under uddannelsen, kan have en god effekt hos virksomhederne. De ansatte peger på, at disse forhold ikke nødvendigvis vil være en barriere for elevens søgeproces, og at åbenhed og ærlighed kan virke tiltalende for virksomheder, men at det til gengæld kan være vigtigt for virksomhederne, at eleven kommunikerer dette hurtigst muligt, eksempelvis under første samtale.

Det kan være grænseoverskridende for nogle elever at fortælle om personlige forhold i forbindelse med en søgeproces, men de ansatte peger på, at det kan skabe en tillidsfuld relation samt danne et positivt grundlag for virksomhedens villighed til at indgå en uddannelsesaftale med eleven. På nogle skoler kan elever med personlige udfordringer, der komplicerer deres læring, ligeledes få understøttelse af skolen til at håndtere det under oplæringen.

”

Og igen handler det om at være ærlig, fordi der findes så mange hjælpemidler. Vi har også nogle, som fortæller, de har Aspergers, og det er fint at fortælle det til virksomheden. Virksomheden skal vide, hvad det gør ved dem, fordi vi [skolen, red.] kan hjælpe dem med deres udfordringer

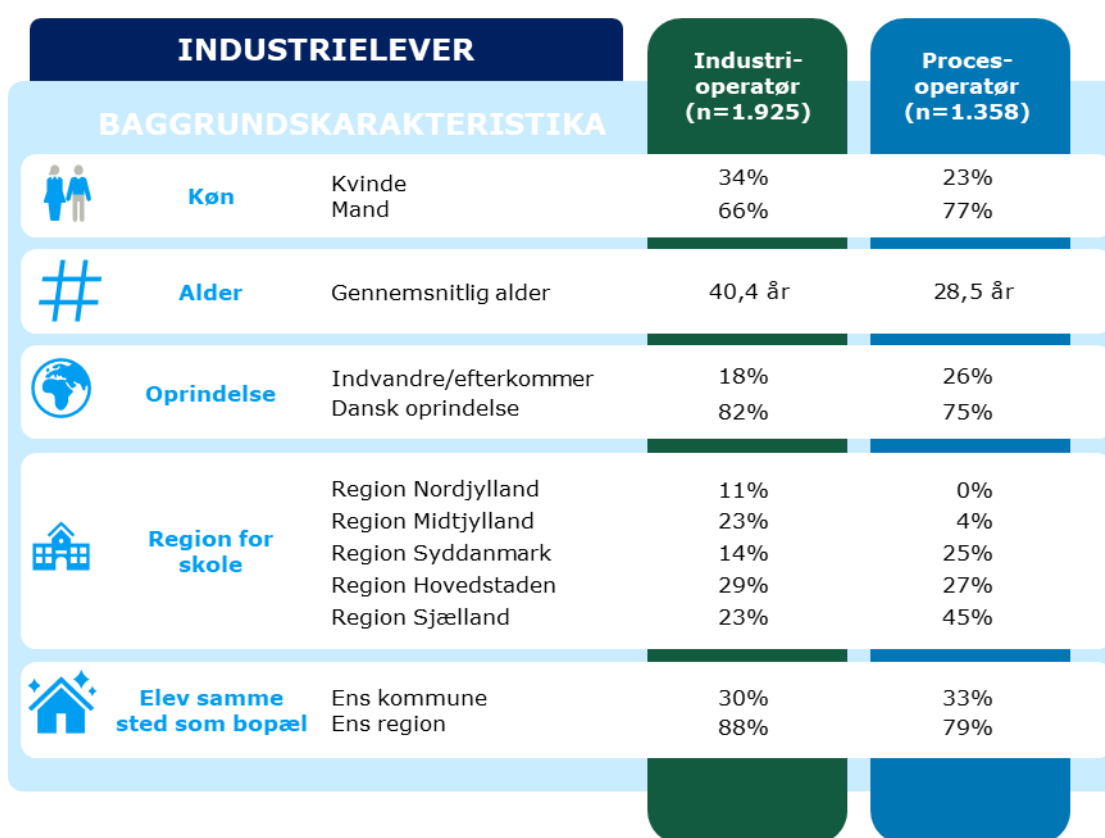
- Medarbejder på skole

Bilag A – Supplerende analyser

A.1 Industrioperatør- og procesoperatøruddannelsen

Fire ud af fem elever på GF2 inden for Industriens Fællesudvalgs område er enten elev på industrioperatør- eller på procesoperatøruddannelsen. De to uddannelser adskiller sig meget fra hinanden i forhold til elevernes karakteristika. Dette fremgår af figuren nedenfor, hvor elevoptaget på hhv. industrioperatør- og procesoperatøruddannelserne beskrives deskriptivt. Særligt adskiller elevgrupperne på de to uddannelser sig i forhold til alder. Elever på industrioperatøruddannelsen er gennemsnitligt 40,4 år ved uddannelsens påbegyndelse og er derved væsentligt ældre end den gennemsnitlige alder ved påbegyndelsen af procesoperatøruddannelsen, som er blot 28,5 år. Derudover er andelen af kvinder og elever med dansk oprindelse højere på industrioperatøruddannelsen end på procesoperatøruddannelsen.

Figur A-1: Industri- og procesoperatørelevs karakteristika

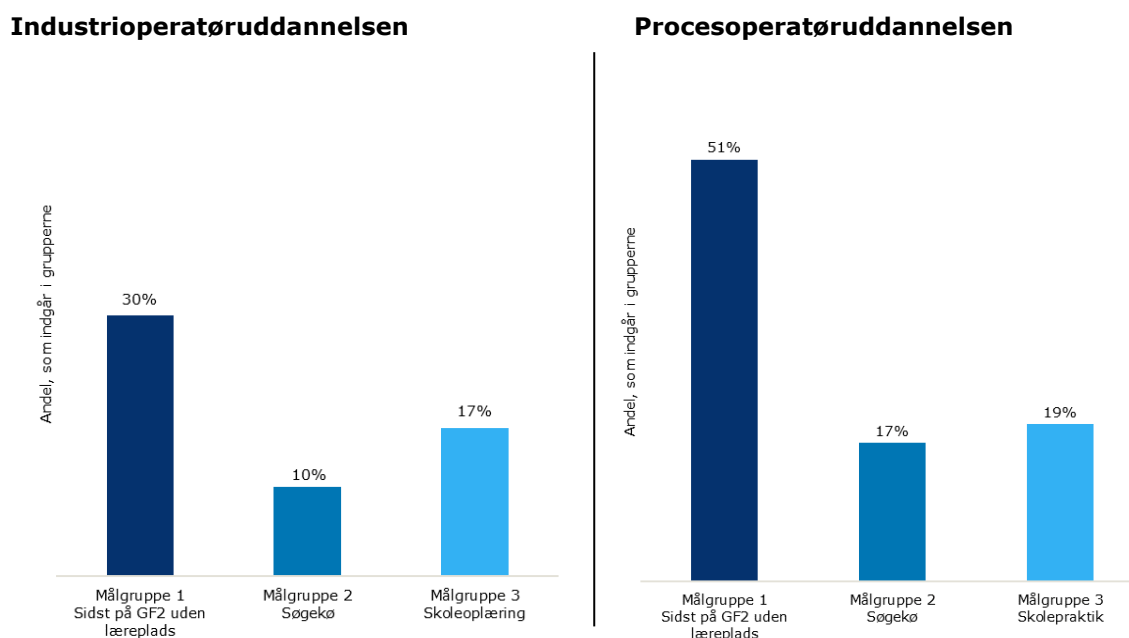

Note: Figuren viser karakteristika for industrioperatørelever (grøn) og procesoperatørelever (blå). Gennemsnitsalderen repræsenterer gennemsnitsalderen ved påbegyndelsen af GF2. Ens kommune viser andelen, som bor i samme kommune, hvor de går i skole og vice versa for ens region. N=3.282.

Der er ligeledes væsentlige forskelle i den andel, som opnår en uddannelsesaftale, og som berører de tre målgrupper. Sandsynligheden for at opnå en uddannelsesaftale er på industrioperatøruddannelsen 79 pct., hvor den til sammenligning blot er 63 pct. på procesoperatøruddannelsen. Derudover er andelen af elever, som berører de tre målgrupper, lavere på industrioperatøruddannelsen end på procesoperatøruddannelsen. Særligt er andelen af elever, som ikke har underskrevet en uddannelsesaftale sidst på GF2, lavere på industrioperatøruddannelsen, hvor andelen blot er 30 pct. Sammenlignet er det over halvdelen af eleverne, som ikke har underskrevet en uddannelsesaftale sidst på GF2 på procesoperatøruddannelsen. Andelen, som havner i søgekøen, er derfor også væsentlig højere på procesoperatøruddannelsen, hvor 17 pct. berører denne målgruppe, mens det

til sammenligning blot er 10 pct. af elever på industrioperatøruddannelsen. Der er ligeledes en større andel, som påbegynder skoleoplæring på procesoperatøruddannelsen end på industrioperatøruddannelsen, men her er forskellen mindre (2 procentpoint).

Figur A-2: Industrioperatør- og procesoperatørelevs sandsynlighed for at opnå en ordinær læreplads

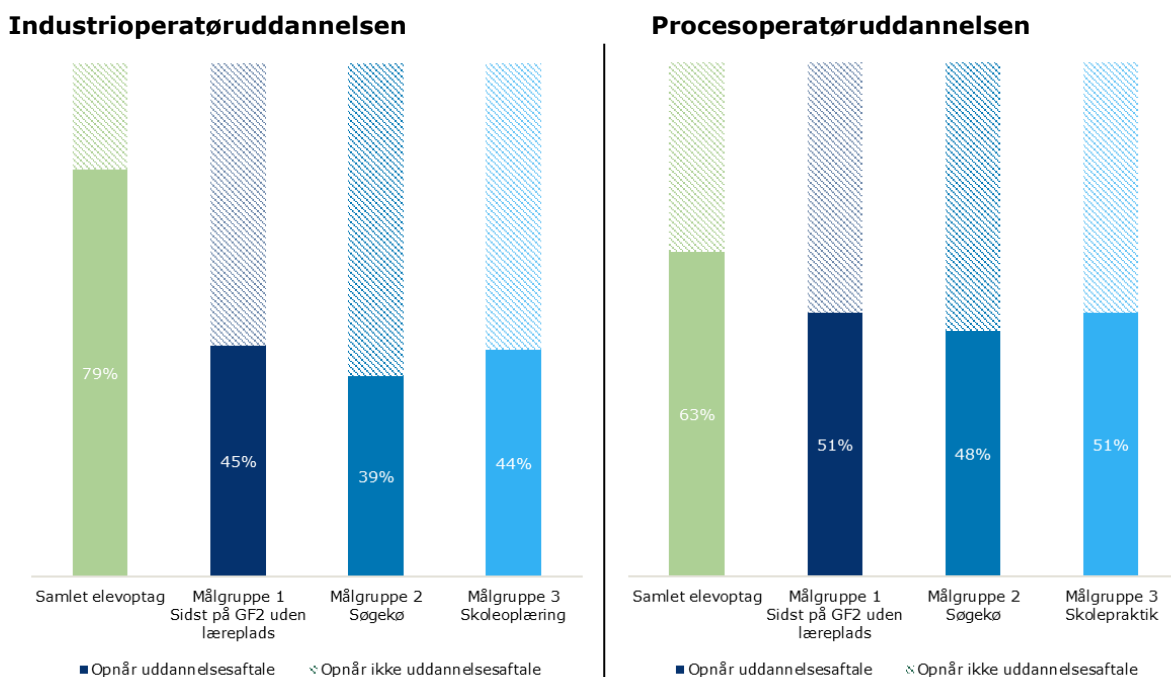

Note: Figuren præsenterer andelen af elevoptaget, som berører hver af de tre målgrupper præsenteret med blå (andelen fremgår af procenten over søjlerne). N(industrioperatøruddannelsen)=1.925, N(procesoperatøruddannelsen)=1.358.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

Modsat er sandsynligheden for at finde en læreplads efter at have berørt de tre målgrupper højere blandt procesoperatørelever (se Figur A-3). Dette gælder alle målgrupperne. Årsagen til dette skyldes hovedsageligt, at en meget stor andel af industrioperatørelever har underskrevet en uddannelsesaftale inden påbegyndelsen af GF2. Helt præcist har 63 pct. af industrioperatørelever en underskrevet uddannelsesaftale ved uddannelsens opstart. Til sammenligning er det blot 21 pct. af procesoperatørelever, som har en underskrevet uddannelsesaftale, inden de starter på GF2. Af de elever, som ikke har en uddannelsesaftale ved uddannelsens påbegyndelse, lykkes det i højere grad procesoperatøreleverne at opnå en læreplads sammenlignet med industrioperatørelever. Dette fremgår ved, at en større andel af procesoperatøreleverne opnår en uddannelsesaftale i løbet af GF2, på sidste del af GF2, efter søgekøen, samt i løbet af skoleoplæring.

Figur A-3: Industrioperatør- og procesoperatørelevs sandsynlighed for at opnå en ordinær læreplads, fordelt på målgrupper

Note: Figuren præsenterer andelen af elever, som opnår en uddannelsesaftale for hver af de tre målgrupper samt for det samlede elevoptag (på hhv. industri- og procesoperatøruddannelsen). Andelen, som opnår en uddannelsesaftale, er vist med solidt fyld, og andelen, som ikke gør, er vist med stiplede fyld. N=1.358-1.924
 Kilde: Egne beregninger pba. data fra Styrelsen for It og Læring.

Opsummerende fremgår det, at en højere andel af elever på industrioperatøruddannelsen opnår en uddannelsesaftale, og en mindre andel af eleverne dermed berører målgrupperne, sammenlignet med elever på procesoperatøruddannelsen. Dette skyldes, at en meget høj andel af elever på industrioperatøruddannelsen har en uddannelsesaftale ved uddannelsens påbegyndelse. Af eleverne, som påbegynder en uddannelse uden en uddannelsesaftale, er andelen, som opnår en aftale med en læreplads, modsat højere på procesoperatøruddannelsen.